

Περιγράμματα Μαθημάτων Προγράμματος Σπουδών

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται τα συνοπτικά περιγράμματα των μαθημάτων που διδάσκονται στο Πρόγραμμα Σπουδών, είτε αυτά προσφέρονται από το τμήμα που είναι υπεύθυνο για το ΠΣ ή από άλλα τμήματα. Το περίγραμμα κάθε μαθήματος καθορίζει τη μορφή, το σκοπό, τα μαθησιακά αποτελέσματα και το περιεχόμενο του μαθήματος και προδιαγράφει τον τρόπο υλοποίησης της διδακτικής και μαθησιακής διαδικασίας και τον τρόπο αξιολόγησης των φοιτητών. Το περίγραμμα του μαθήματος αποτελεί τη βάση πάνω στην οποία ο διδάσκων του μαθήματος αναπτύσσει τον τρόπο διδασκαλίας του έτσι ώστε ανεξαρτήτως του διδάσκοντος ή των διδασκόντων να πληρούνται οι βασικές προδιαγραφές και να επιτυγχάνεται η επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Άρθρο 32 παρ. 1β του Ν.4009/11 και Υ.Α. Φ5/89656/Β3/2007 «Εφαρμογή του Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων» ΦΕΚ Β' 1466/2007

ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ (ΑΙΣ)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΙΣ-630, ΚΑΡ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2^ο, 4^ο, 6^ο, 8^ο ή μεγαλύτερα
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η ΡΩΜΑΪΚΗ <i>RES PUBLICA</i> ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΡΧΑΪΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ ΤΟΥ ΟΚΤΑΒΙΑΝΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ (Π) ROMAN <i>RES PUBLICA</i> FROM THE ARCHAIC PERIOD UNTIL AUGUSTUS		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ – ΑΓΓΛΙΚΗ (ΓΛΩΣΣΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=5052		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

• Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β

● *Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων*

Τα μαθησιακά αποτελέσματα που θα προκύψουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες είναι:

- η εξοικείωσή τους με τη σχετική βιβλιογραφία και την εξέταση των διαθέσιμων πηγών
- η απόκτηση γνώσεων και η εξοικείωσή τους με τη μελέτη και την έρευνα σχετικά με την ίδρυση και εξέλιξη της ρωμαϊκής Δημοκρατίας,
- η μελέτη των θεσμών της ρωμαϊκής Δημοκρατίας και η διαχρονική μετεξέλιξή τους,
- η ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας, καθώς τους δίνεται η δυνατότητα να συζητήσουν με τη διδάσκουσα στο πλαίσιο του μαθήματος τις επιστημονικές απόψεις που έχουν διατυπωθεί σε επιμέρους θέματα σε συνδυασμό με τις σύγχρονες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στο αντικείμενο

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί επισκόπηση της πορείας της πόλης Ρώμης από την ίδρυσή της μέχρι την επικράτηση του Οκταβιανού Αυγούστου (754 π.Χ. - 31 π.Χ.). Εξετάζεται το πώς μια μικρή πόλη στο Λάτιο επέκτεινε αρχικά την κυριαρχία της πάνω σε άλλες λατινικές πόλεις, και σταδιακά εδραιώθηκε στην Ιταλική χερσόνησο, για να επιβληθεί τελικά στη Μεσογειακή επικράτεια. Σε επίπεδο θεσμών, θα παρακολουθήσουμε τη διαδικασία μετάλλαξης μιας πόλης-κράτους στην αυτοκρατορία που αγκάλιασε τη Μεσόγειο και αποτέλεσε τη βάση των δυτικών Μεσαιωνικών κρατών αλλά και του Βυζαντίου. Παράλληλα θα μελετήσουμε τη διαδικασία αποσύνθεσης του Ρωμαϊκού πολιτικού συστήματος, υπό το πρίσμα της διαφθοράς και της αχαλίνωτης φιλοδοξίας των Ρωμαίων πολιτικών ηγετών κατά τον 1^ο π.Χ. αι, και την παγίωση της αυτοκρατορικής εξουσίας την εποχή του Αυγούστου. Παρουσιάζονται οι οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές και πολιτιστικές παράμετροι αυτής της διαδικασίας μέσα από τη συγκριτική μελέτη κειμενικών, αρχαιολογικών, επιγραφικών και νομισματικών τεκμηρίων.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39 ώρες
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	67 ώρες
	Ανάλυση αρχαίων πηγών	18 ώρες
	Εξέταση μαθήματος	1 ώρα
	Σύνολο Μαθήματος	125 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Τελική προφορική εξέταση: ερωτήσεις σχετικές με το ιστορικό πλαίσιο, τη χρήση πηγών, την κριτική θεώρηση των ιστορικών πληροφοριών. Οδηγίες για τη μορφή της εξέτασης είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του μαθήματος.	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Alföldi, G. 1992, *Ιστορία της Ρωμαϊκής κοινωνίας*, μτφ. Α. Χανιώτη, 3η έκδοση (Αθήνα: ΜΙΕΤ)
- Cornell, T.J. 1995, *The Beginnings of Rome: Italy and Rome from the Bronze Age to the Punic Wars (c. 1000-264 BC)* (London: Routledge)
- Crawford, M.H. 1992, *Η ρεπουμπλικανική Ρώμη* (Θεσσαλονίκη: Βάνιας)
- Flower, H. (επιμ.) 2004, *The Cambridge Companion to the Roman Republic* (Cambridge: University Press)
- Galinsky, K. 2005, *The Cambridge Companion to the Age of Augustus* (London: Blackwell)
- Le Glay, M. – Voisin, J.-L. – Le Bohec, Y. (επιμ.) 2001, *A History of Rome*, 2^η έκδοση (London)
- Rosenstein, N.-Morstein-Marx, R. (επιμ.) 2010, *A Companion to the Roman Republic*, *Blackwell Companions to the Ancient World* (London: Blackwell)
- Humbert, M. 2012, *Πολιτικοί Και Κοινωνικοί Θεσμοί Της Αρχαιότητας*, μτφ. Ι.Τζαμτζής (Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας), μέρος 2, σελ. 251-431.
- Ward, A. 2008, Heichelheim, F.M., Yeo C.A., *Οι Ρωμαίοι* (Αθήνα: Οδυσσέας)
- Woolf, G. 2012, *Rome, An Empire's Story* (Oxford: University Press)
- Χατζόπουλος, Δ. 2015, *Ιστορία του ρωμαϊκού κράτους* (Αθήνα: Ηρόδοτος)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΙΣ-176	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2^ο, 4^ο, 6^ο, 8^ο ή μεγαλύτερα
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΤΟΛΕΜΑΪΚΗ ΚΑΙ ΡΩΜΑΪΚΗ ΑΙΓΥΠΤΟΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ: ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και	ΟΧΙ		
ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ – ΑΓΓΛΙΚΗ (ΓΛΩΣΣΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=5141		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Τα μαθησιακά αποτελέσματα που θα προκύψουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες είναι:

- η εξοικείωσή τους με τη σχετική βιβλιογραφία και την εξέταση των διαθέσιμων πηγών
- η απόκτηση γνώσεων και η εξοικείωσή τους με τη μελέτη και την έρευνα ζητημάτων σχετικά με την πτολεμαϊκή και ρωμαϊκή Αίγυπτο,
- η μελέτη των θεσμών της πτολεμαϊκής Αιγύπτου και η διαχρονική μετεξέλιξή τους στη ρωμαϊκή εποχή

☐ η ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας, καθώς τους δίνεται η δυνατότητα να συζητήσουν με τον διδάσκοντα στο πλαίσιο του μαθήματος τις επιστημονικές απόψεις που έχουν διατυπωθεί σε επιμέρους θέματα σε συνδυασμό με τις σύγχρονες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στο αντικείμενο

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη

εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση

κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο της παράδοσης αποτελεί ο χαρακτήρας της ελληνιστικής βασιλείας και η μακρόπνοη επίδρασή της στα κοινωνικά περιβάλλοντα των μεσογειακών κρατών μέσα από το παράδειγμα της πτολεμαϊκής Αιγύπτου και της μετεξέλιξής της μετά την ένταξή της στη ρωμαϊκή επικράτεια. Εξετάζονται οι διοικητικές μεταρρυθμίσεις που επιχείρησαν οι Πτολεμαίοι προκειμένου να διασφαλίσουν τη μακρόχρονη παραμονή τους στην εξουσία σε μία χώρα με ιδιαίτερο οικονομικό, κοινωνικό και διοικητικό παρελθόν (κάτω από την φαραωνική και αχαιμενιδική κυριαρχία). Θα αναλυθούν επίσης οι οικονομικές δομές, η θρησκευτική οργάνωση, ο πολιτισμός και η διάρθρωση της πτολεμαϊκής κοινωνίας, και τέλος οι διεθνείς σχέσεις των Πτολεμαίων, η διαδικασία ενσωμάτωσης της Αιγύπτου στη ρωμαϊκή αυτοκρατορία και ο ρόλος της ως ιδιαίτερης ρωμαϊκής επαρχίας.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Διαλέξεις	39 ώρες	
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	67 ώρες	
	Ανάλυση αρχαίων πηγών	16 ώρες	
	Εξέταση μαθήματος	3 ώρες	
Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο			

συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Σύνολο Μαθήματος	125 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Τελική γραπτή εξέταση: συνδυασμός ερωτήσεων ανάπτυξης δοκιμιακού τύπου, ερωτήσεων που απαιτούν σύντομες απαντήσεις και ερωτήσεων σχολιασμού πρωτογενών πηγών.	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Austin, M., 1995. *The Hellenistic World from Alexander to the Roman Conquest: a Selection of Ancient Sources in Translation* (Cambridge University Press, Cambridge). **Bagnall, R.S., 1976.** *The Administration of the Ptolemaic Possessions outside Egypt* (Brill, Leiden).

Bagnall, R.S & Derow, P., 2004. *The Hellenistic Period: historical sources in translation* (Blackwell).

Bevan, E.R., 1968. *The House of Ptolemy: a History of Egypt under the Ptolemaic Dynasty* (Ares, Chicago).

Bowman, A., 1986. *Egypt after the Pharaohs 332 B.C.- 642 A.D.: from Alexander to the Arab Conquest*, (British Museum, London).

Braudel, F., 2005. *Μεσόγειος Α': ο ρόλος του περίγυρου* (MIET, Αθήνα).

Buraselis, K & Stefanou, M & Thompson, D., 2013. *The Ptolemies, the Sea and the Nile: studies in waterborne power* (Cambridge University Press, Cambridge). **Fischer-Bovet, C., 2014.** *Army and society in Ptolemaic Egypt*, PhD dissertation (Stanford University, Cambridge University Press, Cambridge).

Gehrke, H-J., 2009. *Ιστορία του Ελληνιστικού κόσμου* (M.I.E.T., Αθήνα).

Hölbl, G., 2001. *A History of the Ptolemaic Empire* (Routledge, London & New York).

Lewis, N., 1983. *Life in Egypt under Roman Rule* (Oxford University Press, Oxford).

Lewis, N., 1986. *Greeks in Ptolemaic Egypt: Case Studies in the Social History of the Hellenistic World* (Clarendon Press, Oxford).

Μπουραζέλης, K., 2004. «Θεός εν άνθρωποις. Απολογισμοί και σκέψεις για τις απαρχές, την εξέλιξη και το περιεχόμενο της λατρείας των ελληνιστικών ηγεμόνων», στο *Πρακτικά της Στ' Επιστημονικής Συνάντησης για την Ελληνιστική Κεραμική, Βόλος 17-23 Απριλίου 2000* (Εκδοση του Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων, Αθήνα), 29-40. **Παχής, Π. 2010.** *Η λατρεία της Ίσιδος και του Σάραπι κατά τη διάρκεια των ελληνορωμαϊκών χρόνων. Από την τοπική στην οικουμενική κοινωνία* (Θεσσαλονίκη).

Rice, E.E., 1983. *The Grand Procession of Ptolemy Philadelphus* (Oxford).

Riggs, C., 2012 (επιμ.). *The Oxford Handbook of Roman Egypt* (Oxford University Press, Oxford).

Ritner, R., 1998. «Egypt under Roman rule: the legacy of ancient Egypt», στο (επιμ. C.F.Petry) *The Cambridge History of Egypt* (Cambridge University Press, Cambridge), 1-33.

Shipley, G., 2012. *Ο Ελληνικός κόσμος μετά τον Αλέξανδρο 323-30 π.Χ.* (Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα).

Thompson, D., 2005. «The Ptolemies and Egypt», στο (επιμ. A.Erskine) *A Companion to the Hellenistic World* (Blackwell), 105-120.

Turner, G.E., 1984. «Ptolemaic Egypt», στο (επιμ. F.W.Walbank & A.E.Austin & M.W.Frederiksen & R.M.Ogilvie) *The Cambridge Ancient History: the Hellenistic World*, Vol.VII, Part I (Cambridge University Press, Cambridge), 118-174.

Φάσσα, Ε., 2012. *Η θρησκεία στην ελληνορωμαϊκή οικουμένη: όψεις της λατρείας των ανατολικών θεοτήτων: Μεγάλη Μητέρα, Σάραπισ και Ίσιδα, Μίθρας* (Πτυχιακό Πρόγραμμα: σπουδές στον ελληνικό πολιτισμό, Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία, Κύπρος).

Walbank, F., 1993. *Ο Ελληνιστικός κόσμος* (Βάνιας, Θεσσαλονίκη).

Χανιώτης, Α., 2021. *Η εποχή των κατακτήσεων: ο ελληνικός κόσμος από τον Αλέξανδρο στον Αδριανό, 336 π.Χ.-138 μ.Χ.* (Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο).

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΙΣ-355	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2^ο, 4^ο, 6^ο, 8^ο ή μεγαλύτερα
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΕΣ ΝΗΣΙΩΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ: Η ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΚΡΗΤΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	10
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ	ΔΥΟ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ		

ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και	
ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ – ΑΓΓΛΙΚΗ (ΓΛΩΣΣΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS)
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=5142

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Τα μαθησιακά αποτελέσματα που θα προκύψουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες είναι:

- η εξοικείωσή τους με τη σχετική βιβλιογραφία και την εξέταση των διαθέσιμων πηγών
- η γνώση και κατανόηση του ιστορικού πλαισίου στο οποίο τοποθετείται η ελληνιστική Κρήτη.
- η εξοικείωση με τη μελέτη ξενόγλωσσας βιβλιογραφίας και σωστή χρήση των βιβλιογραφικών παραπομπών

- η ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας, καθώς τους δίνεται η δυνατότητα να συζητήσουν με τον διδάσκοντα στο πλαίσιο του μαθήματος τις επιστημονικές απόψεις που έχουν διατυπωθεί σε επιμέρους θέματα σε συνδυασμό με τις σύγχρονες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στο αντικείμενο
- η ικανότητα να εκφράζουν τεκμηριωμένα τη σκέψη τους, να παρουσιάζουν την επιχειρηματολογία τους και να χειρίζονται σωστά τη γλώσσα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολουθώς) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το σεμινάριο επιχειρεί να αναδείξει τις ιδιαιτερότητες που παρουσιάζουν οι νησιωτικές κοινωνίες του Αιγαίου και ευρύτερα της Μεσογείου, σε σχέση με τις ομόλογές τους του κυρίως βαλκανικού, του μικρασιατικού και του ιταλικού ηπειρωτικού χώρου. Μέσα από τη διερεύνηση των περιορισμών και των προκλήσεων με τις οποίες αναμετρήθηκαν οι νησιωτικές κοινωνίες εξαιτίας της επαφής τους με το θαλάσσιο στοιχείο, επιδιώκεται η αναψηλάφηση και καλύτερη κατανόηση όψεων της νησιωτικότητας. Η εξέταση του παραδείγματος της ελληνιστικής Κρήτης, της οποίας η γεωγραφική θέση στο νότιο άκρο του Αιγαίου προσέφερε το πλεονέκτημα του απόλυτου ελέγχου των θαλάσσιων δρόμων, που ένωναν τις Κυκλάδες με τα Δωδεκάνησα, την Κύπρο και τα μικρασιατικά παράλια, θα αναδείξει τις πτυχές της πολιτικής, κοινωνικής, οικονομικής και λατρευτικής ζωής των αρχαίων νησιωτών.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία,</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Σεμινάρια	39 ώρες	
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	70 ώρες	
	Ανάλυση αρχαίων πηγών	40 ώρες	
<i>Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i>	Παρουσίαση κύριας εργασίας	21 ώρες	
	Συγγραφή κύριας εργασίας	80 ώρες	
	Σύνολο Μαθήματος	250 ώρες	

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Ενεργή συμμετοχή: 20% Γραπτή Εργασία, Δημόσια Παρουσίαση: 80%
---	--

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Chaniotis, A., 1999.** «The Epigraphy of Hellenistic Crete. The Cretan Koinon: new and old evidence», στο *Atti XI Confrasso Interbanionale di Epigrafia Graeca e Latina, I* (Rome), 287-300.
- Chaniotis, A., 1999β (επιμ.).** *From Minoan Farmers to Roman Traders: sidelights on the economy of ancient Crete* (F.Steiner, Stuttgart).
- Chaniotis, A., 2005.** «Inscribed Instrumenta Domestica and the Economy of Hellenistic and Roman Crete», στο (επιμ. Z.Archibald, J.Davies,V.Gabrielsen) *Making, moving and managing : the new world of ancient economies, 323-31 BC* (Oxbow Books, Oxford), 92116.
- Chaniotis, A., 2009.** «Extra-urban Sanctuaries in Classical and Hellenistic Crete», στο (επιμ. G.Deligiannakis, Y.Galanakis) *The Aegean and its Cultures. Proceedings of the first Oxford-Athens graduate student workshop organized by the Greek Society and the University of Oxford Taylor Institution, 22-23 April 2005* (Archaeopress, Oxford), 59-67.
- Chaniotis, A., 2015.** «‘Federalism’ on Crete: The Cretan Koinon and the Koinon of the Oreioi», στο (επιμ. H. Beck, P.Funke) *Federalism in Greek Antiquity* (Cambridge University Press, Cambridge), 377-385.
- Δετοράκης, Θ., 1986.** *Ιστορία της Κρήτης* (Αθήνα).
- Karafotias, A., 1997.** *Crete and International Relationships in the Hellenistic Period* (Ph.D Thesis, University of Liverpool).
- Karafotias, A., 1998.** «Crete in search of a new protector: Nabis of Sparta and his relations with the island», στο (επιμ. W.G.Cavanagh, M.Curtis) *Post-Minoan Crete : proceedings of the First Colloquium on Post-Minoan Crete held by the British School at Athens and the Institute of Archaeology, University College London, 10-11 November 1995* (British School at Athens, London), 105-111.
- Καρέτσου, Α & Ανδρεαδάκη-Βλαζάκη, Μ., 2000 (επιμ.).** *Κρήτη-Αίγυπτος. Πολιτισμικοί δεσμοί τριών χιλιετιών* (Υπουργείο Πολιτισμού – Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου, Αθήνα).
- Παπαχριστοδούλου, Ι., 2006.** «Σχέσεις Ιεράπυτνας και ελληνιστικής Ρόδου: νέα επιγραφή από τη Ρόδο», *Πεπραγμένα Θ’ Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου, Τ.Α5*, 273-291.
- Παπιομίτογλου, Α., 2020.** «Πέρα από την Αλεξάνδρεια: οι σχέσεις των κρητικών πόλεων με τους Πτολεμαίους μονάρχες μέσα από την εξέταση των επιγραφικών

μαρτυριών», στο (επιμ. Ν.Χρ.Σταμπολίδης, Μ.Γιαννοπούλου) *Η Ελεύθερνα, η Κρήτη και ο Έξω Κόσμος, Πρακτικά Διεθνούς Αρχαιολογικού Συνεδρίου, 31/5-3/6/2018, Ρέθυμνο* (Πανεπιστήμιο Κρήτης, Κέντρο Μελέτης Μουσείου Αρχαίας Ελεύθερνας, Μεσογειακή Αρχαιολογική Εταιρεία, ΑΜΚΕ «Νίκος Δασκαλαντωνάκης-NDF», Αθήνα-Ρέθυμνο), 395-404.

Σπυριδάκης, Σ., 1985. «Πτολεμαίοι και Κρήτη», *Αριάδνη* 3, 5-49.

Σπυριδάκης, Σ., 1986. «Κρητικοί πόλεμοι: η χώρα των Ετεοκρητών στην Ελληνιστική εποχή», *Κρητικά Χρονικά* 26, 51-81.

Spyridakis, S., 1970. *Ptolemaic Itanos and Hellenistic Crete* (University of California Press, Berkeley, Los Angeles, London).

Spyridakis, S., 1977. «Cretans and Neocretans», *CJ* 72, No.4, 299-307.

Spyridakis, S., 1980. «Rhodes and Olus», στο (επιμ. S.M.Burstein-L.A.Okin) *Panhellenica: essays in ancient history and historiography in honor of Truesdell S. Brown* (Coronado Press, Lawrence, Kansas), 119-128.

Spyridakis, S., 1981. «Cretan Soldiers Overseas: a prosopography», *Κρητολογία* 12-13, 4983.

Spyridakis, S., 1982. «Parus, Allaria, and the Cretan Koinon», *Ariadne* I, 9-26.

Spyridakis, S., 1992. *Cretica: Studies on ancient Crete* (Aristide D. Caratzas, New York).

Σταμπολίδης, Ν & Τσαγκάρη, Δ & Γιαννοπούλου, Μ., 2019 (επιμ.). *Κρητών Πόλεις. Η μαρτυρία των νομισμάτων* (Alpha Bank, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Εφορεία Αρχαιοτήτων Ρεθύμνου / Μουσείο αρχαίας Ελεύθερνας, Αθήνα).

Stefanakis, M., 2000. «Ptolemaic Coinage and Hellenistic Crete», στο *Κρήτη-Αίγυπτος: πολιτισμικοί δεσμοί τριών χιλιετιών* (Μελέτες, Ηράκλειο), 195-207.

Χανιώτης, Α., 1987. «Κλασική και Ελληνιστική Κρήτη», στο (επιμ. Ν.Μ.Παναγιωτάκης) *Κρήτη: Ιστορία και Πολιτισμός* (Βικελαία Δημοτική Βιβλιοθήκη, Ηράκλειο), 173-284.

Χανιώτης, Α., 2000. «Ονειροκρίτες, Αρεταλόγοι και Προσκυνητές: θρησκευτικές δραστηριότητες Κρητών στην Ελληνιστική Αίγυπτο», στο (επιμ. Α.Καρετσού) *Κρήτη-Αίγυπτος : Πολιτισμικοί δεσμοί τριών χιλιετιών* (Μελέτες, Ηράκλειο), 208-214.

Χανιώτης, Α., 2006. «Προσδιορισμοί ταυτότητας στην Ελληνιστική Κρήτη», *Πεπραγμένα Θ' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου* (Ηράκλειο), 9-24.

Χανιώτης, Α., 2021. *Η εποχή των κατακτήσεων: ο ελληνικός κόσμος από τον Αλέξανδρο στον Αδριανό, 336 π.Χ.-138 μ.Χ.* (Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο).

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (ΒΙΣ)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΒΙΣ 651	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΚΑΙ ΟΘΩΜΑΝΟΙ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ – ΑΓΓΛΙΚΗ (ΓΛΩΣΣΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=5110		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιοδικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα σκοπεύει στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τη μελέτη και την έρευνα του παρελθόντος. Η εξοικείωση επιδιώκεται με την αναφορά στη σχετική βιβλιογραφία και την εξέταση των διαθέσιμων πηγών κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Ο συνδυασμός βιβλιογραφίας και πηγών επιτρέπει όχι μόνον την απόκτηση γνώσεων, αλλά και την ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας του

φοιτητή/τριας, καθώς τού δίνει τη δυνατότητα να συζητήσει με τον διδάσκοντα στο πλαίσιο του μαθήματος τις επιστημονικές απόψεις που έχουν διατυπωθεί σε επιμέρους θέματα σε συνδυασμό με τις σύγχρονες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στο αντικείμενο.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στην παράδοση αυτή εξετάζεται η τελευταία περίοδος της βυζαντινής ιστορίας σε συσχέτιση με την οθωμανική κατάκτηση και την συγκρότηση της οθωμανικής αυτοκρατορίας. Καταρχάς διερευνάται το ευρύτερο ιστορικό πλαίσιο μέσα στο οποίο συντελείται η πτώση του Βυζαντίου και η οθωμανική επικράτηση (συσχετισμός δυνάμεων, πολιτικές διεργασίες, διπλωματία). Επιπλέον το αντικείμενο του μαθήματος επεκτείνεται στην εξέταση των κοινωνικών και πολιτισμικών διεργασιών που σημαδεύουν την απορρόφηση του βυζαντινού κόσμου από το ανερχόμενο οθωμανικό σύστημα, καθώς και στα βιώματα των τότε συγχρόνων απέναντι σε εκείνες τις εξελίξεις.

Ειδικότερα, η ύλη της παράδοσης διαρθρώνεται ως εξής: - η αρχική τουρκική κατάκτηση της Μικράς Ασίας τον 11ο αιώνα, η εγκατάσταση των Τούρκων και οι βυζαντινές προσπάθειες για ανάκτηση - η συγκρότηση του σουλτανάτου των Σελτζούκων και οι σχέσεις του με το Βυζάντιο - η πτώση των Σελτζούκων, η συγκρότηση των τουρκικών εμιράτων, και η τελική πτώση της βυζαντινής Μικράς Ασίας - θεωρίες για τις καταβολές των Οθωμανών και τα χαρακτηριστικά του αρχικού οθωμανικού κράτους στην Βιθυνία - η εμπλοκή των Τούρκων και ειδικότερα των Οθωμανών στους βυζαντινούς εμφυλίους πολέμους των μέσων του 14ου αι., ο γάμος Ορχάν και Θεοδώρας Καντακουζηνής, η οθωμανική κατάληψη της Καλλίπολης - η εξέλιξη του οθωμανικού κράτους σε μεγάλη δύναμη της εποχής, οθωμανική κατίσχυση επί του Βυζαντίου, το Βυζάντιο μεταξύ Τούρκων και Λατίνων - η βυζαντινή πολιτική στα χρόνια του οθωμανικού *interregnum* - η τελική πτώση του Βυζαντίου - στάσεις των βυζαντινών πληθυσμών απέναντι στην κατάκτηση.

Η παρακολούθηση της παράδοσης δεν απαιτεί ιδιαίτερο υπόβαθρο γνώσεων στο χώρο της βυζαντινής ιστορίας (πέραν των πολύ βασικών που οι φοιτητές οφείλουν να έχουν λάβει από τη μέση εκπαίδευση), άρα αυτή συνίσταται και στους φοιτητές των μικρών εξαμήνων.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές

Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές				
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Δραστηριότητα	ΦόρτοςΕργασίας Εξαμήνου		
	Διαλέξεις			
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας			
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις			
		ΣύνολοΜαθήματος	150 ώρες	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.		Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων		

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- **1453-1953. Η πεντακοσιοστή επέτειος από της Αλώσεως της Κωνσταντινουπόλεως, Αθήναι 1953.**
- **Babinger, Fr., Mehmed the Conqueror and his time, Princeton 1978 [Μόναχο 1958].**
- **Βακαλόπουλος, Α., Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, τ. Α΄. Αρχές και διαμόρφωσή του, Θεσσαλονίκη 1962.**
- **Βακαλόπουλος, Α., Ιστορία της Μακεδονίας, 1354-1833, Θεσσαλονίκη 1970.**
- **Barker, J.W., Manuel II Palaeologus (1391-1425). A Study in Late Byzantine Statemanship, New Brunswick 1969.**
- **Bryer, A.A.M. – H. Lowry (επιμ.), Continuity and Change in Late Byzantine and Early Ottoman Society, Birmingham – Washington D.C. 1986.**
- **Βρυώνης, Σπ., Byzantium: its internal history and relations with the Muslim world,**

London 1971 (συλλογήμελετών).

- Βρυώνης, Σπ., Η Παρακμή του Μεσαιωνικού Ελληνισμού στη Μικρά Ασία και η Διαδικασία του Εξισλαμισμού (11ος – 15ος αιώνας), Αθήνα 2000 [Berkeley 1971].
- Βρυώνης, Σπ., *Studies on Byzantium, Seljuks, and Ottomans*, Malibu 1981 (συλλογήμελετών).
- Cahen, Cl., *Pre-Ottoman Turkey*, London 1968.
- Χρυσός, Ε. (επιμ.), Η Άλωση της Πόλης, Αθήνα 1994.
- Holt, P.M. – A.K.S. Lambton – B. Lewis (επιμ.), *The Cambridge History of Islam*, 1a. *The Central Islamic Lands from Pre-Islamic Times to the First World War*, Cambridge 1970.
- Imber, C., *The Ottoman Empire, 1300-1481*, Κωνσταντινούπολη 1990.
- Kafadar, C., *Between Two Worlds. The Construction of the Ottoman State*, Berkeley 1995.
- Κιτσίκης, Δ., *Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, 1280-1924*, Αθήνα 1988.
- Köprülü, M.F., *The Origins of the Ottoman Empire*, Νέα Υόρκη 1992 [Παρίσι 1938].
- Lindner, R.P., *Nomads and Ottomans in Medieval Anatolia*, Bloomington 1983.
- Lowry, H.W., Η φύση του πρώιμου οθωμανικού κράτους, Αθήνα 2004 [Νέα Υόρκη 2003].
- Nicol, D.M., *Το τέλος της βυζαντινής αυτοκρατορίας*, Αθήνα 1997 [Λονδίνο 1979].
- Nicol, D.M., *Οι Τελευταίοι Αιώνες του Βυζαντίου, 1261 – 1453*, Αθήνα 1996 [Cambridge 1993].
- Nicol, D.M., *The Immortal Emperor. The Life and Legend of Constantine Palaiologos, Last Emperor of the Romans*, Cambridge 1992.
- Ostrogorski, G., *Ιστορία του Βυζαντινού Κράτους*, τ. 3, Αθήνα 1981 [Μόναχο 1963].
- Runciman, St., *Η Άλωση της Κωνσταντινουπόλεως*, Αθήνα 1979 [Cambridge 1964].
- Taeschner, F., «Οι Τούρκοι και η Βυζαντινή Αυτοκρατορία ως το Τέλος του Δέκατου Τρίτου Αιώνα», στο J.M. Hussey (επιμ.), *Η Ιστορία της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας [The Cambridge Medieval History, IV. The Byzantine Empire]*, Αθήνα 1979 [Cambridge 1966], τ. Α', σσ. 543-53, τ. Β', σσ. 1114.
- Taeschner, F., «Οι Οθωμανοί Τούρκοι ως το 1453», στο J.M. Hussey (επιμ.), *Η Ιστορία της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας [The Cambridge Medieval History, IV. The Byzantine Empire]*, Αθήνα 1979 [Cambridge 1966], τ. Α', σσ. 554-69, τ. Β', σσ. 1114-16.
- Τωμαδάκης, Ν., Δούκα – Κριτόβουλου – Σφραντζή – Χαλκοκονδύλη, *Περί Αλώσεως της Κωνσταντινουπόλεως*, Αθήναι 1953.
- Treadgold, W., *A History of the Byzantine State and Society*, Stanford 1997.
- Wittek, P., *La formation de l' empire ottoman*, Λονδίνο 1982 (συλλογήμελετών).
- Wittek, P., *Η Γένεση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας*, Αθήνα 1988 [Βρυξέλες 1938].
- Yerasimos, St., *La fondation de Constantinople et de Saint Sophie dans les traditions turques*, Κωνσταντινούπολη – Παρίσι 1990.
- Ζαχαριάδου, Ε., *Romania and the Turks (c. 1300 – c. 1500)*, London 1985 (συλλογήμελετών).
- Ζαχαριάδου, Ε. (επιμ.), *The Ottoman Emirate (1300 – 1389)*, Ρέθυμνο

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΒΙΣ 362	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΠΤΩΣΗΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	10
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ – ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=5111		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα σκοπεύει στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τη μελέτη και την έρευνα του παρελθόντος, αναφορικά με την ιστορική οντότητα του Βυζαντίου. Η εξοικείωση επιδιώκεται με την αναφορά στη σχετική βιβλιογραφία και την εξέταση των διαθέσιμων πηγών κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Ο συνδυασμός βιβλιογραφίας και πηγών επιτρέπει όχι μόνον την απόκτηση γνώσεων, αλλά και την ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας του φοιτητή/τριας, καθώς τού δίνει τη δυνατότητα να συζητήσει με τον διδάσκοντα/ουσα στο πλαίσιο του μαθήματος τις επιστημονικές απόψεις που έχουν διατυπωθεί σε επιμέρους θέματα σε συνδυασμό με τις σύγχρονες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στο αντικείμενο. Ο φοιτητής /τρια

αναλαμβάνει να συνθέσει μια μικρή μελέτη γύρω από ένα ζήτημα που εντάσσεται στην ευρύτερη θεματική του σεμιναρίου. Με τον τρόπο αυτόν επιπλέον όλων των προηγούμενων βελτιώνει την ικανότητά του να εκφράζει τεκμηριωμένα τη σκέψη του και να χειρίζεται σωστά τη γλώσσα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο του σεμιναρίου είναι η βυζαντινή και μεταβυζαντινή ιστοριογραφία 14^{ου} – 16^{ου} αιώνα, με επικέντρωση στο περιεχόμενο και την στόχευση της ιστορικής συγγραφής, στην ιστορική αιτιότητα, όπως την αναδεικνύει ο κάθε συγγραφέας, και στο πώς προσλαμβάνεται η παρακμή και πτώση του Βυζαντίου.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμινάρια	120
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	60
	Συγγραφή εργασίας	120

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS		
	Σύνολο Μαθήματος	300 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γραπτή Εργασία, Δημόσια Παρουσίαση	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Breisach, E., *Historiography. Ancient, Medieval and Modern*, Σικάγο 1994.
- Καρπόζηλος, Α., *Βυζαντινοί ιστορικοί και χρονογράφοι*, 4 τ., Αθήνα 1997 κ.εξ.
- Mango, C., *Βυζάντιο. Η αυτοκρατορία της Νέας Ρώμης*, μετ. Γ. Τσουγκαράκης, Αθήνα: ΜΙΕΤ 1990 (Λονδίνο 1980).
- Σαββίδης, Α.Γ.Κ., *Βυζαντινό ιστοριογραφικό πεντάπτυχο: Προκόπιος, Μιχαήλ Ψελλός, Άννα Κομνηνή, Κίνναμος, Γεώργιος Φραντζής*, Αθήνα 2012.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΕΣΩΝ ΧΡΟΝΩΝ – ΔΥΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ (ΙΜΧ)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΜΧ-271	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο , 2 ^ο , 3 ^ο , 4 ^ο , 5 ^ο , 6 ^ο , 7 ^ο ή 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	«Δεσμείν και λύειν»: ο παπισμός και η μεσαιωνική κοινωνία.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ, ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ – ΑΓΓΛΙΚΗ (ΓΛΩΣΣΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=4843		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

• Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Τα μαθησιακά αποτελέσματα που θα προκύψουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες είναι:

- η εξοικείωσή τους με τη σχετική βιβλιογραφία και την εξέταση των διαθέσιμων

πρωτογενών και δευτερογενών πηγών • η απόκτηση γνώσεων και η εξοικείωσή τους με τη μελέτη και την έρευνα της μεσαιωνικής ιστορίας. • η ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας, καθώς τους δίνεται η δυνατότητα να συζητήσουν με τον διδάσκοντα στο πλαίσιο του μαθήματος τις επιστημονικές απόψεις που έχουν διατυπωθεί σε επιμέρους θέματα σε συνδυασμό με τις σύγχρονες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στο αντικείμενο	
Γενικές Ικανότητες Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;	
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα	

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εξετάζει την ιστορία του θεσμού του παπισμού, από τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες έως και το τέλος των μέσων χρόνων. Η θέση του επισκόπου της Ρώμης υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους θεσμούς του μεσαιώνα, που συνέβαλε ποικιλοτρόπως στη διαμόρφωση του μεσαιωνικού κόσμου. Η ιδεολογία την οποία σύντομα ανέπτυξε η παπική έδρα, η σύνδεση της επισκοπής με την αρχαία πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας, και οι ιδιαίτερες ανάγκες του επισκόπου της Ρώμης, οδήγησαν τον παπισμό στη δημιουργία ενός πολιτικο-θρησκευτικού προγράμματος, που μακροπρόθεσμα επηρέασε σχεδόν κάθε έκφανση της μεσαιωνικής κοινωνίας, από τις σχέσεις μεταξύ κρατών έως και τις ζωές των απλών ανθρώπων. Ταυτόχρονα βέβαια η ιστορία του παπισμού περιβάλλεται από μια μυθολογία που συνδέεται με τις θρησκευτικές έριδες των περασμένων αιώνων (Ορθόδοξοι εναντίον Καθολικών, Καθολικοί εναντίον Προτεσταντών κ.ο.κ.), οι οποίες εξακολουθούν ακόμα να επηρεάζουν τον τρόπο που βλέπουμε αυτόν τον θεσμό.

Σε αυτό το μάθημα θα δούμε πώς και γιατί, ξεκινώντας από την ηγεσία μιας μικρής διωκόμενης αίρεσης, το παπικό αξίωμα κατάφερε να επιβάλει την εξουσία του σε μεγάλο μέρος του μεσαιωνικού κόσμου, και θα προσπαθήσουμε να εξηγήσουμε με ποιους τρόπους η ιστορία του παπισμού τέμνεται με τις μεγάλες καμπές της ιστορίας των μέσων χρόνων.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο και διαδικτυακά	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Δραστηριότητα Διαλέξεις Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας Εξέταση μαθήματος Σύνολο Μαθήματος	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου 39 ώρες 83 ώρες 3 ώρες 125 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Τελική γραπτή εξέταση: μία ερώτηση πραγματολογικού και ερμηνευτικού περιεχομένου, που θα απαιτεί εξοικείωση με την σχετική βιβλιογραφία και με τις ιστοριογραφικές απόψεις που έχουν εκφραστεί επί του θέματος. Μία ερώτηση που θα απαιτεί ανάλυση κάποιας πρωτογενούς πηγής.	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

R.H.C. Davis, *Ιστορία της Μεσαιωνικής Ευρώπης: από τον Μέγα Κωνσταντίνο στον Άγιο Λουδοβίκο* (Αθήνα, 2011)

D. Nicholas, *Η εξέλιξη του Μεσαιωνικού κόσμου: κοινωνία, διακυβέρνηση και σκέψη στην Ευρώπη* (Αθήνα, 2019)

Δ. Μόσχος, *Συνοπτική ιστορία του Χριστιανισμού* (Αθήνα, 2017)

W. Ullmann, *A Short History of the Papacy in the Middle Ages* (Λονδίνο, 1972)

E. Duffy, *Saints and Sinners: A History of the Popes* (New Haven, 1997)

A. Edward Siecienski, *The Papacy and the Orthodox: Sources and History of a Debate* (Οξφόρδη, 2017)

R. Collins, *Keepers of the Keys of Heaven: A History of the Papacy* (Νέα Υόρκη, 2009)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΜΧΑ 273	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΕΑΡΙΝΟ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κρατική συγκρότηση και κοινωνική εξέλιξη στη δυτική Ευρώπη: το παράδειγμα της Γαλλίας και της Αγγλίας, 1000-1300		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ, ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ – ΑΓΓΛΙΚΗ (ΓΛΩΣΣΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=5080		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Τα μαθησιακά αποτελέσματα που θα προκύψουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τη μελέτη και την έρευνα του παρελθόντος, συγκεκριμένα με σημαντικές πτυχές του πολιτισμού, της κοινωνίας, της οικονομίας και των θεσμών της δυτικής Ευρώπης κατά το Μεσαίωνα. Η εξοικείωση επιδιώκεται με την αναφορά στη σχετική βιβλιογραφία και την εξέταση των διαθέσιμων πηγών κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Ο συνδυασμός βιβλιογραφίας

και πηγών επιτρέπει όχι μόνον την απόκτηση γνώσεων, αλλά και την ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας του φοιτητή/τριας, καθώς του/της δίνει τη δυνατότητα να προσεγγίσει κριτικά επιλεγμένα αποσπάσματα από σχετικές ιστορικές πηγές και να συζητήσει στο πλαίσιο του μαθήματος τις επιστημονικές απόψεις που έχουν διατυπωθεί σε επιμέρους θέματα σε συνδυασμό με τις σύγχρονες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στο αντικείμενο.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η κρατική συγκρότηση και οι κοινωνικές μεταβολές σε δύο σημαντικές κρατικές οντότητες της μεσαιωνικής Ευρώπης, την Αγγλία και τη Γαλλία, κατά τον κεντρικό και ύστερο μεσαίωνα. Οι δυο χώρες, κατά το χρονικό αυτό διάστημα, οργάνωσαν το κράτος και την κοινωνία τους με μεθόδους που άλλοτε έμοιαζαν και άλλοτε διέφεραν μεταξύ τους. Ωστόσο, μέχρι τα τέλη του μεσαίωνα και στις δυο είχαν παγιωθεί ισχυροί κρατικοί θεσμοί, καθώς και δίαυλοι διαβούλευσης μεταξύ κυβερνώντων και κυβερνωμένων, οι οποίοι επηρέαζαν τη διαμόρφωση κοινωνικών συσχετισμών και οι οποίοι, παρά τις διαφορές ανάμεσα στα δύο συστήματα, αποτελούσαν πρότυπο για άλλους κρατικούς σχηματισμούς της εποχής. Στόχος ήταν να γίνει η κεντρική εξουσία πιο αποτελεσματική και αισθητή σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο μέρος της κοινωνίας και της γεωγραφικής επικράτειας· αλλά και να επιτευχθεί ένας επαρκής βαθμός συναίνεσης προς την κεντρική εξουσία, ώστε να διασφαλίζεται πολιτική σταθερότητα. Οι διεργασίες αυτές συνέβαλαν στην ανάδειξη νέων κοινωνικών στρωμάτων ανταγωνιστικών της παραδοσιακής αριστοκρατίας, προδρόμων της μεσαίας και αστικής τάξης. Έχουν ενδιαφέρον, ιδιαίτερα στη σύγχρονη εποχή, κατά την οποία η δημόσια σφαίρα παραιτείται από αρμοδιότητες η εξασφάλιση των οποίων είναι προϊόν μακρόχρονων προσπαθειών, ενώ το πολιτικό σώμα αποξενώνεται από την πολιτική.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Διαλέξεις	39 ώρες	
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	83 ώρες	
	Εξέταση μαθήματος	3 ώρες	

(project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS		
	Σύνολο Μαθήματος	125 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.		
Τελική γραπτή εξέταση: συνδυασμός ερωτήσεων ανάπτυξης δοκιμακού τύπου, ερωτήσεων που απαιτούν σύντομες απαντήσεις και ερωτήσεων σχολιασμού πρωτογενών πηγών. Οδηγίες για τη μορφή της εξέτασης και τον ενδεδειγμένο τρόπο απάντησης θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα του μαθήματος.		

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

Berstein, S., P. Milza, *Ιστορία της Ευρώπης 1. Από τη ρωμαϊκή αυτοκρατορία στα ευρωπαϊκά κράτη 5ος-18ος αιώνες* (Αθήνα: Αλεξάνδρεια, 1997)

Coleman, Janet, *Ιστορία της Πολιτικής Σκέψης*, 2 τόμοι (Αθήνα: Κριτική, 2005-6).

Davis, R.H.S., *Ιστορία της Μεσαιωνικής Ευρώπης: από το Μέγα Κωνσταντίνο στον Άγιο Λουδοβίκο* (Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική, 2011)

Duby, G., *Μεσαιωνική Δύση. Κοινωνία και Ιδεολογία* (Αθήνα, 1988).

Η των πλειόνων ψήφος κρατείτω: Η τύχη της αρχής της πλειονοψηφίας από τη μετακλασική περίοδο ως τους νεότερους χρόνους, επιμ. Δ.Γ. Αποστολόπουλος, Ε. Χρυσός (Αθήνα: Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων, 2017).

Le Goff, Jacques, *Ο πολιτισμός της μεσαιωνικής δύσης* (Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 1993).

Μπενβενίστε, Ρίκα, *Από τους βαρβάρους στους μοντέρνους. Κοινωνική ιστορία και ιστοριογραφικά προβλήματα της μεσαιωνικής δύσης* (Αθήνα, 2007).

Nicholas, David, *Η εξέλιξη του μεσαιωνικού κόσμου. Κοινωνία, διακυβέρνηση και σκέψη στην Ευρώπη 312-1500* (Αθήνα: ΜΙΕΤ, 1999).

Οι Ευρωπαίοι, επιμ. Ε. Αρβελέρ, Μ. Aymard, μετάφραση Π. Μπουρλάκης, Σ. Κακουργιώτης, Κ. Γεωργοπούλου (Αθήνα: Σαββάλας, 2003).

Smith, Julia, *Η Ευρώπη μετά τη Ρώμη. Μια νέα πολιτισμική ιστορία 500-1000* (Αθήνα, Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου, 2008).

Skinner, Q., *Τα θεμέλια της νεότερης πολιτικής σκέψης* (Αθήνα, 2005)

B. ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

A Companion to Britain in the Late Middle Ages, ed. S.H. Rigby (Oxford: Blackwell, 2003).

Bisson, Thomas, *The Crisis of the Twelfth Century. Power, Lordship, and the Origins of European Government* (Princeton: Princeton University Press, 2008; paperback, 2010)

Plantagenet England 1225-1360, ed. M. Prestwich (Oxford: OUP, 2007).

Duby, G., *France in the Middle Ages, 987-1460* (Oxford: Blackwell, 1991)

France in the Central Middle Ages 900-1200, ed. M. Bull (Oxford, OUP, 2003).

France in the Later Middle Ages 1200-1500, ed. D. Potter (Oxford: OUP, 2003).

Reynolds, S., *Kingdoms and Communities in Western Europe 900-1300* (Oxford: OUP, 1984)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	IMXA 339	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΕΑΡΙΝΟ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιεραπόστολοι, ταξιδιώτες, έμποροι από την Κίνα ως τον Ατλαντικό: η επέκταση της μεσαιωνικής Ευρώπης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	10
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΔΥΟ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΕΣΩΝ ΧΡΟΝΩΝ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=5079		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

• Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης
και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα σκοπεύει στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τη μελέτη και την έρευνα του παρελθόντος, ιδιαίτερα της Ευρώπης κατά τη μεσαιωνική περίοδο. Η εξοικείωση επιδιώκεται με την αναφορά στη σχετική βιβλιογραφία και την εξέταση των διαθέσιμων πηγών κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Ο συνδυασμός βιβλιογραφίας και πηγών επιτρέπει όχι μόνον την απόκτηση γνώσεων, αλλά και την ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας του φοιτητή/τριας, καθώς τού δίνει τη δυνατότητα να συζητήσει με τον διδάσκοντα/ουσα στο πλαίσιο του μαθήματος τις επιστημονικές απόψεις που έχουν διατυπωθεί σε επιμέρους θέματα σε συνδυασμό με τις σύγχρονες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στο αντικείμενο. Ο φοιτητής /τρια αναλαμβάνει να συνθέσει μια μικρή μελέτη γύρω από ένα ζήτημα που

εντάσσεται στην ευρύτερη θεματική του σεμιναρίου. Με τον τρόπο αυτόν επιπλέον όλων των προηγούμενων βελτιώνει την ικανότητά του να εκφράζει τεκμηριωμένα τη σκέψη του και να χειρίζεται σωστά τη γλώσσα. Επιπλέον, ο φοιτητής/τήτρια εξοικειώνεται με τη μελέτη ξενόγλωσσας βιβλιογραφίας και εξασκείται στη σωστή χρήση των βιβλιογραφικών παραπομπών.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο σεμινάριο θα εξεταστεί η στενή συνέχεια μεταξύ του Μεσαίωνα και της Πρώιμης Νεότερης Περιόδου σε ό,τι αφορά την επικοινωνία των Ευρωπαίων με πολιτισμούς και πολιτικά συστήματα έξω από τα όρια της Ευρώπης. Χωρίς τις γνώσεις που συσσωρεύτηκαν και καταγράφηκαν από τους μεσαιωνικούς ταξιδιώτες, ναυτικούς και ναυπηγούς, και χωρίς τις φαντασιώσεις και τις ψευδείς προσδοκίες που ήταν αναπόσπαστο μέρος των ευρωπαϊκών αντιλήψεων για τον έξω κόσμο, η ανακάλυψη των θαλάσσιων δρόμων προς την Αμερική και τον Ειρηνικό στα τέλη του 15ου και στις αρχές του 16ου αιώνα θα ήταν αδιανόητη. Η έκταση των μεσαιωνικών ευρωπαϊκών επαφών με άλλες ηπείρους ήταν πολύ μεγαλύτερη και πολύ πιο επίμονη απ' ό,τι έχει γίνει γενικά αντιληπτό- η ιστορία της επέκτασης της Ευρώπης τον δέκατο πέμπτο και δέκατο έκτο αιώνα έχει γραφτεί με ελάχιστη προσοχή στις μεσαιωνικές μαρτυρίες της παρουσίας και της δράσης των Ευρωπαίων στην κεντρική Ασία, την Άπω Ανατολή και την Αφρική. Ιεραπόστολοι, ταξιδιώτες, έμποροι, δουλέμποροι και ιδιοκτήτες φυτειών θα πρωταγωνιστήσουν στις συναντήσεις του σεμιναρίου.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία,</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Σεμινάρια	39 ώρες	
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	90 ώρες	
	Ασκήσεις εξοικείωσης με	40 ώρες	

Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	τη θεματική του σεμιναρίου	
	Παρουσίαση κύριας εργασίας	1 ώρα
	Συγγραφή κύριας εργασίας	80 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	250 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Συμμετοχή σε συζήτηση επιμέρους θεμάτων στην τάξη, γραπτή εργασία, δημόσια παρουσίαση	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

ΠΗΓΕΣ

Biblioteca Bio-bibliografica della Terra Santa e dell'Oriente francescano, ed. G. Golubovich, 5 vols (Florence, 1906-1929) (Internet Archive)

Book of the Knowledge of all Kingdoms, Lands and Lordships that are in the World... written by a Spanish Franciscan, ed. C. Markham (London: Hakluyt Society, 2nd ser., xxix, 1912)

Cathay and the Way Thither, ed. H. Yule, 4 vols (London: Hakluyt Society, 1913-1916)

Corpus of Early Arabic Sources for West African History, ed. N. Levtzion and J. Hopkins (Cambridge: CUP, 1981).

Gibb, H.A.R., *Ibn Battuta: Travels in Asia and Africa* (London, 1929) (*)

History of the Mongols based on Eastern and Western Accounts of the Thirteenth and Fourteenth Centuries, ed. B. Spuler (London, 1972) (*)

Sinica Franciscana, I, ed. A. Van den Wyngaert (Florence, 1929).

Terrae Incognitae, ed. R. Hennig, vol. 3, 1200-1415 (Leiden, 1953)

The Mongol Mission, ed. C. Dawson (New York and London, 1955). Μετάφραση των αφηγήσεων των Carpini και Rubruck.

ΝΕΟΤΕΡΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

Abu-Lughod, Janet, *Before European Hegemony: The World System, A.D. 1250-1350* (New York, 1989)

Abulafia, David, *The Discovery of Mankind: Atlantic Encounters in the Age of Columbus* (New Haven: Yale University Press, 2009).

Abulafia, David, *The Boundless Sea: A Human History of the Oceans* (London: Allen Lane, 2019).

Barker, Hannah, *Egyptian and Italian Merchants in the Black Sea Slave Trade, 1260-1500* (Columbia, 2014).

- Bartlett, Robert, *The Making of Europe: Conquest, Colonization and Cultural Change 950-1350* (London: Penguin, 1993).
- Belich, James, *The World the Plague Made: The Black Death and the Rise of Europe* (Princeton, NJ: PUP, 2022)
- Bovill, E.W., *The Golden Trade of the Moors* (Oxford, 1970)
- Braudel, Fernand, *Civilisation matériel et capitalisme*, 3 vols (Paris: A. Colin, 1967) και στα Ελληνικά: *Υλικός πολιτισμός, οικονομία και καπιταλισμός*, Αθήνα: MIET, 1995-1998.
- Cambridge History of Africa*, ed. J.D. Fage, R. Oliver, vols 2-3 (Cambridge: CUP, 1977-1978)
- Caramello, Eva, Romedio Schmitz-Esser, "From Genoa to Yangzhou? Funerary Monuments for Europeans in Yuan China and their Palaeographic Analysis", *Medieval Worlds* 16 (2022).
- Cervantes, Fernando, *Conquistadores* (London: Penguin, 2020) (Books.app)
- Cultures of Empire: Rethinking Venetian Rule, 1400-1700. Essays in Honour of Benjamin Arbel*, ed. Georg Christ and Franz-Julius Morche (Leiden-Boston: Brill, 2020).
- Fage, J.D., *A History of Africa* (London, 1978)
- Fernández-Armesto, Felipe, *Before Columbus: Exploration and Colonisation from the Mediterranean to the Atlantic, 1229-1492* (Basingstoke and London: McMillan, 1987).
- Frankopan, Peter, *The New Silk Roads: The Present and Future of the World* (London: Bloomsbury, 2018).
- Frankopan, Peter, *The Silk Roads: A New History of the World* (London: Bloomsbury, 2015)
- Goldberg, Jessica L., *Trade and Institutions in the Medieval Mediterranean: the Geniza merchants and their business world* (Cambridge: CUP, 2012).
- Kedar, Benjamin Z., *Crusade and Mission: European Approaches towards the Muslims* (Princeton, 1984)
- Lowe, Kate, "Representing Africa: ambassadors and princes from Christian Africa to Renaissance Italy and Portugal, 1402-1608", *Transactions of the Royal Historical Society* 17 (2007), 101-128.
- Marco Polo, *The Book of Wonder*, ed. John Masefield (New York: no date) (Books.app)
- Ouerfelli, Mohamed, "La production du sucre en Méditerranée médiévale: Peut-on parler d'un système esclavagiste?", *Rives Méditerranéennes* 53 (2017), 41-59.
- Parthasarathi, Prasannan, *Why Europe Grew Rich and Asia did not: Global Economic Divergence, 1600-1850* (Cambridge: CUP, 2011).
- Peleggi, Maurizio, "Shifting Alterity: The Mongol in the Visual and Literary Culture of the Late Middle Ages", *The Medieval History Journal* 4.1 (2001), 15-33.
- Phillips, J.R.S., *The Medieval Expansion of Europe* (Oxford: OUP, 1998)
- Pomeranz, Kenneth, *The Great Divergence: China, Europe and the Making of the Modern World Economy* (Princeton: PUP, 2000; 2021²)
- Rethinking Medieval Margins and Marginality*, ed. Ann E. Zimo, Tiffany D. Vann Sprecher, Kathryn Reyerson and Debra Blumenthal (London-New York: Routledge, 2020). (Books.app)
- Richard, Jean, *La papauté et les missions d'Orient au Moyen Âge (XIIIe-XVe siècles)* (Paris-Rome: EFR, 33, 1977)
- Riello, Giorgio, "The World in a book: the creation of the global in sixteenth-century European costume books", *Past and Present* (2019), Supplement 14, 281-317.
- Studer, Roman, *The Great Divergence Reconsidered: Europe, India and the Rise to Global Economic Power* (Cambridge: CUP, 2015)
- The Prospect of Global History*, ed. James Belich, John Darwin, Margret Frenz, Chris Wickham (Oxford: OUP, 2016)
- The Routledge Handbook of Maritime Trade around Europe 1300-1600*, ed. Wim Blockmans, Mikhail Krom, Justyna Wubs-Mrozewicz (London-New York: Routledge, 2017)
- Unger, R.W., *The Ship in the Medieval Economy, 600-1600* (London and Montreal, 1980)
- Wallerstein, Immanuel, *The Modern World System* (New York: Academic Press, 1974).

ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΕΟΤΕΡΩΝ ΧΡΟΝΩΝ (ΙΝΧ)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΝΧΑ-159	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο , 2 ^ο , 3 ^ο , 4 ^ο , 5 ^ο , 6 ^ο , 7 ^ο ή 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην Ιστορία της Ευρώπης, από την ενοποίηση της Ιταλίας και της Γερμανίας μέχρι την παγίωση του διπολικού κόσμου, 1856-1956.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ, ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ – ΑΓΓΛΙΚΗ (ΓΛΩΣΣΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=4892		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

• Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα σκοπεύει στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τη μελέτη και την έρευνα του

παρελθόντος και ειδικότερα της σύγχρονης Ευρωπαϊκής Ιστορίας. Η εξοικείωση επιδιώκεται με την αναφορά στη σχετική διεθνή βιβλιογραφία. Ο συνδυασμός βιβλιογραφίας και επιλεκτικά αντικρουόμενων ερμηνειών επιτρέπει όχι μόνον την απόκτηση γνώσεων, αλλά και την ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας του φοιτητή/τριας, καθώς τού δίνει τη δυνατότητα να συζητήσει με τον διδάσκοντα/ουσα στο πλαίσιο του μαθήματος τις επιστημονικές απόψεις που έχουν διατυπωθεί σε επιμέρους θέματα σε συνδυασμό με τις σύγχρονες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στο αντικείμενο.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα επιχειρεί να εξοικειώσει τον φοιτητή με τα σημαντικότερα γεγονότα και εξελίξεις στο πολιτικό, κοινωνικό και πνευματικό επίπεδο στην Ευρώπη και τις Αυτοκρατορίες της, από τον Κριμαϊκό Πόλεμο μέχρι την αποτυχημένη επέμβαση των Βρετανών και Γάλλων στο Σουέζ, πράξη που σηματοδοτεί την οριστική αναγνώριση της αδυναμίας των παλιών Ευρωπαϊκών αυτοκρατορικών δυνάμεων να κινηθούν ανεξάρτητα από τις δύο μεγάλες Υπερδυνάμεις του Μεταπολεμικού κόσμου.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας, Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39 ώρες
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	83 ώρες
	Εξέταση μαθήματος	3 ώρες

συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Σύνολο Μαθήματος	125 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΑΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (Κλειστή συλλογή βιβλιοθήκης) Berstein, S. και Milza, P., Ιστορία της Ευρώπης, 3 τόμοι [1992] Αθήνα, 1997, τ.2, σελ.107-159, 246-287 και τ.3 σελ.11-163. [D21 B3] Hobsbawm, E. J., Η εποχή των άκρων : ο σύντομος εικοστός αιώνας, 1914-1991, [1994] Αθήνα, 1995, σελ.13-286.[D421 H53 1995b] Mazower, M., Η σκοτεινή Ήπειρος. Ο Ευρωπαϊκός 20ος Αιώνας, [1998], Αθήνα 2001 σελ.1-182. [D424 .M3916 2001] Gildea, R, Οδοφράγματα και σύνορα, Ιστορία της Ευρώπης 1800-1914, Αθήνα 2020. [D358 G5516 2020] ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ Joll, J., Η Ευρώπη 1870-1970, Θεσσαλονίκη : Βάνιας, 2006. [D395 J6416 2006] Judt, Tony, Η Ευρώπη μετά τον πόλεμο, Αθήνα : Αλεξάνδρεια 2012. [D1051 J8416 2012] Ross, G., Οι Μεγάλες Δυνάμεις και η παρακμή του ευρωπαϊκού κρατικού συστήματος 1914-1945, Αθήνα, 1987. [D424 R66 1987b] Μαργαρίτης Γιώργος, Πλημμυρίδα και άμπωτη : ο ευρωπαϊκός εικοστός αιώνας, Αθήνα : Βιβλιόραμα, 2012 [(R) D424 M36 2012] Carr, E.H. The twenty years' crisis, 1919-1939, Νέα Υόρκη 1964 [JX3091 C3 1964]
--

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	INXA-411	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο , 2 ^ο , 3 ^ο , 4 ^ο , 5 ^ο , 6 ^ο , 7 ^ο ή 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Οικονομική και Κοινωνική ιστορία της Νεώτερης Ελλάδας. Μέρος 2ο (1912-1981)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	

το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		
	3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ, ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ – ΑΓΓΛΙΚΗ (ΓΛΩΣΣΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS)	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=4891	

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα σκοπεύει στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τη μελέτη και την έρευνα του παρελθόντος και ειδικότερα της Ελληνικής οικονομικής Ιστορίας. Η εξοικείωση επιδιώκεται με την αναφορά στη σχετική ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία και πηγές. Ο συνδυασμός βιβλιογραφίας και επιλεκτικά αντικρουόμενων ερμηνειών επιτρέπει όχι μόνον την απόκτηση γνώσεων, αλλά και την ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας του φοιτητή/τριας, καθώς τού δίνει τη δυνατότητα να συζητήσει με τον διδάσκοντα/ουσα στο πλαίσιο του μαθήματος τις επιστημονικές απόψεις που έχουν διατυπωθεί σε επιμέρους θέματα σε συνδυασμό με τις σύγχρονες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στο αντικείμενο.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα επιχειρεί να εξοικειώσει τον φοιτητή/τρια με τα σημαντικότερα γεγονότα και εξελίξεις της Ελληνικής κοινωνικής και οικονομικής ιστορίας, από την διεύρυνση του Ελληνικού Κράτους; μετά τους Βαλκανικούς πολέμους και μέχρι την ένταξη στην ΕΟΚ.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39 ώρες
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	83 ώρες
	Εξέταση μαθήματος	3 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	125 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βασικό εγχειρίδιο είναι το αναρτηθέν κείμενό μου: Οικονομική Ιστορία της Ελλάδας, 19ος -20ος αιώνας (ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟ ΚΕΤΙΜΕΝΟ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ)

Βασική βιβλιογραφία

Χατζηιωσήφ Χρήστος (επιμ.) Ιστορία της Ελλάδας του 20ού αιώνα. Όψεις Πολιτικής και Κοινωνικής Ιστορίας 1900-1940, Αθήνα: Βιβλιόραμα, 2009.

Ιορδάνογλου, Χρυσάφης “Η οικονομία, 1949-1974”, στο Βασίλης Παναγιωτόπουλος (επιμ.) Ιστορία του νέου ελληνισμού 1770-2000, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2003, τομ.9, σελ.59-85.
 Ιορδάνογλου, Χρυσάφης “Η οικονομία, 1974-2000”, στο Βασίλης Παναγιωτόπουλος (επιμ.) Ιστορία του νέου ελληνισμού 1770-2000, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2003, τομ.τομ.10, σελ.65-100.
 Φραγκιάδης, Αλέξης, Ελληνική οικονομία, 19ος-20ός αιώνας Από τον αγώνα της Ανεξαρτησίας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση της Ευρώπης, Αθήνα: Νεφέλη, 2007.
 Κωστής, Κώστας, Ο Πλούτος της Ελλάδας, Αθήνα: Πόλις, 2019,

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΕΜΒΑΘΥΝΣΗΣ

Hering, Gunnar, Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα, 2 τόμοι Αθήνα: ΜΙΕΤΕ, 2004.
 Δερτιλής, Γιώργος Β., Ιστορία της νεότερης και σύγχρονης Ελλάδας 1750-2015 (έκδ., αναθ. και συμπληρ.), Αθήνα: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2018.
 Το δεκάτομο έργο Ιστορία του νέου ελληνισμού 1770-2000, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2003, Βασίλης Παναγιωτόπουλος (επιμ.)
 Κωστής, Κώστας, Τα κακομαθημένα Παιδιά της Ιστορίας. Η διαμόρφωση του νεοελληνικού κράτους 18ος-21ος αιώνας, Αθήνα: Πόλις, 2013.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	INXA 344	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο , 4 ^ο , 5 ^ο , 6 ^ο , 7 ^ο ή 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κινήματα Ειρήνης στον 20ό αιώνα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	3		10
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΔΥΟ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ (20ός αιώνας)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=3773		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

• Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Τα μαθησιακά αποτελέσματα που θα προκύψουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες είναι:

- η εξοικείωσή τους με τη σχετική βιβλιογραφία
- η γνώση και κατανόηση των συγκυριών εμφάνισης των ειρηνιστικών κινημάτων
- η εξοικείωσή τους με την ερευνητική προσέγγιση και ανάλυση των κοινωνικών κινημάτων, και ειδικότερα των ειρηνιστικών κινημάτων: ιστορικές συνθήκες στις οποίες γεννώνται, φορείς, τα ειδικότερα εκάστοτε χαρακτηριστικά τους, οι μορφές δράσης τους
- η κριτική προσέγγιση των κινημάτων και ο αναστοχασμός για τη σύγχρονη συγκυρία καθώς δίνεται η δυνατότητα να εξετάσουν διαχρονικά (στο πλαίσιο του 20ού αιώνα) τα κινήματα αυτά
- η εξοικείωση με τη μελέτη ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας και σωστή χρήση των βιβλιογραφικών παραπομπών
- ικανότητα να εκφράζουν τεκμηριωμένα τη σκέψη τους, να παρουσιάζουν την επιχειρηματολογία τους και να χειρίζονται σωστά τη γλώσσα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Ευαισθησία σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το σεμινάριο εξετάζει τα κινήματα ειρήνης και την αντιπολεμική κίνηση όπως αυτά εκδηλώθηκαν μετά τους δύο μεγάλους πολέμους (Α΄ και Β΄ παγκόσμιο πόλεμο). Πιο συγκεκριμένα στο σεμινάριο θα μελετηθούν η διεθνής κίνηση υπέρ της ειρήνης και της δημιουργίας των κοινωνικών/πολιτικών συνθηκών για την επίτευξη και διατήρησή της (ισότητα δικαιωμάτων, προστασία μειονοτήτων κλπ) που εκδηλώθηκε μετά τον Α παγκόσμιο πόλεμο, και η αντιπολεμική κίνηση όπως σχηματοποιήθηκε (κίνηση κατά των πυρηνικών όπλων, των πολεμικών παρεμβάσεων σε τρίτες χώρες, αντιαμερικανισμός), μετά τον Β΄

παγκόσμιο πόλεμο. Έμφαση θα δοθεί στην περίοδο που ακολούθησε τον Α παγκόσμιο πόλεμο (περίοδος Μεσοπολέμου), ενώ ενδεικτικά για την περίοδο μετά τον Β΄ παγκόσμιο πόλεμο θα μελετηθεί το κίνημα κατά των πυρηνικών εξοπλισμών και το κίνημα του Μάη του '68. Αντικείμενο των εργασιών των φοιτητών και φοιτητριών θα αποτελέσουν οι διεθνείς ειρηνιστικές οργανώσεις και τα μαζικά κινήματα (μαζικότητα, φορείς, δραστηριότητες και επιτεύγματα), διεθνείς οργανισμοί (ΚτΕ, Διεθνές Γραφείο Ειρήνης κλπ) που ιδρύθηκαν με στόχο τη συνεργασία των κρατών και την ειρηνική επίλυση των διαφορών, αλλά και γεγονότα της κίνησης αυτής που «σημάδεψαν» την ιστορία (π.χ. το Συνέδριο των γυναικών στη Χάγη, 1915).

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμινάρια	39 ώρες
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	70 ώρες
	Μελέτη κειμένων – άσκηση (για εξοικείωση με τη θεματική του σεμιναρίου & ζητήματα μεθοδολογίας)	40 ώρες
	Παρουσίαση κύριας εργασίας	21 ώρες
	Συγγραφή κύριας εργασίας	70 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	250 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Ενεργή συμμετοχή: 20% Γραπτή Εργασία, Δημόσια Παρουσίαση: 80% Τα κριτήρια αξιολόγησης αναρτώνται στην ηλεκτρονική σελίδα του μαθήματος	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία

- Early, Frances H. "Feminism, peace, and civil liberties: Women's role in the origins of the World War I civil liberties movement". *Women's Studies* 18, nos 2-3 (1990): 95-115, DOI: [10.1080/00497878.1990.9978824](https://doi.org/10.1080/00497878.1990.9978824)
- Evans, Richard J. *Comrades and Sisters: Feminism, Socialism and Pacifism in Europe, 1870–1945*. Palgrave Macmillan, 1987.
- Hyman Alonso, Harriet. "Former Suffragists for Peace during the Interwar Years, 1919-1935". *Peace As a Women's Issue: A History of the U.S. Movement for World Peace and Women's Rights*. Syracuse University Press, 1993, pp. 85–124. ISBN 978-0-8156-0269-9.
- Hyman Alonso, Harriet. *Peace as a Women's Issue: A History of the U.S. Movement for World Peace and Women's Rights*. Syracuse, N.Y. : Syracuse University Press, 1993.
- Κούμας, Μανόλης. *Μικρά κράτη, συλλογική ασφάλεια, κοινωνία των εθνών : η Ελλάδα και το ζήτημα του αποπλισμού 1913-1934*. Λευκωσία, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κύπρου, 2012.
- Μακρυγιώργη, Αγγελική. «Η αμερικανική εμπλοκή στο Βιετνάμ, το εσωτερικό μέτωπο στις ΗΠΑ και το αντιπολεμικό κίνημα, 1963 – 1973». Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, ΑΠΘ, 2016.
- Paull, John (2018) *The Women Who Tried to Stop the Great War: The International Congress of Women at The Hague 1915*. In *Global Leadership Initiatives for Conflict Resolution and Peacebuilding*, edited by A. H. Campbell, 249-266. (Ch.12). Hershey, PA: IGI Global.
https://www.researchgate.net/publication/324888489_The_Women_Who_Tried_to_Stop_the_Great_War_The_International_Congress_of_Women_at_The_Hague_1915
- Rupp, Leila J. "Constructing Internationalism: The Case of Transnational Women's Organizations, 1888–1945". *The American Historical Review* 99, no.5 (December 1994): 1571–1600, <https://doi.org/10.1086/ahr/99.5.1571>
- Sharp Ingrid and Matthew Stibbe. Women's Interantional Activism during the Interwar Period, 1919-1939. *Women's History Review* 26, no. 2 (2017): 163-172.
- WEBSTER. ANDREW "The Transnational Dream: Politicians, Diplomats and Soldiers in the League of Nations' Pursuit of International Disarmament, 1920–1938". *Contemporary European History* 14, no.4 (November 2005).

ΤΟΥΡΚΟΛΟΓΙΑ (ΤΟΥ)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΤΟΥ227	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο , 2 ^ο , 3 ^ο , 4 ^ο , 5 ^ο , 6 ^ο , 7 ^ο ή 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Οι γενίτσαροι στην Οθωμανική Αυτοκρατορία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ, ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ (ΓΛΩΣΣΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS+: ΑΓΓΛΙΚΗ)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=5161		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Τα μαθησιακά αποτελέσματα που θα προκύψουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες είναι:

- η απόκτηση γνώσεων και η εξοικείωσή τους με τη μελέτη και την έρευνα της Οθωμανικής

Αυτοκρατορίας με άξονα το ζήτημα του στρατιωτικού, πολιτικού, κοινωνικού και οικονομικού ρόλου των γενιτσάρων (14^{ος} αι.-1826), • η εξοικείωσή τους με τη σχετική βιβλιογραφία και την εξέταση των διαθέσιμων πηγών, • η ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας, καθώς τους δίνεται η δυνατότητα να συζητήσουν με τον διδάσκοντα στο πλαίσιο του μαθήματος τις επιστημονικές απόψεις που έχουν διατυπωθεί σε επιμέρους θέματα σε συνδυασμό με τις σύγχρονες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στο αντικείμενο.	
Γενικές Ικανότητες Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;	
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η ιστορία των γενιτσάρων στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Με τη στενή έννοια, το γενιτσαρικό σώμα, που συστάθηκε κατά το β' μισό του 14^{ου} αιώνα και διαλύθηκε επισήμως το 1826, αποτελούσε το κεντρικό πεζικό του οθωμανικού στρατού. Στη διάρκεια των παραδόσεων, θα εξετάσουμε ζητήματα που άπτονται της ίδρυσης, της εξέλιξης και της οργάνωσης των γενιτσάρων ως στρατιωτικού σώματος. Επιπλέον, θα αναδείξουμε την ποικιλία των ρόλων στους οποίους εντοπίζονται γενιτσαροί, είτε ως άτομα είτε ως ομάδα, και σε αυτό το πλαίσιο θα ασχοληθούμε με τις πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές πτυχές της δράσης τους στο οθωμανικό κράτος.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Διαλέξεις	39 ώρες	
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	67 ώρες	
	4 γραπτές ασκήσεις	16 ώρες	
	Εξέταση μαθήματος	3 ώρες	

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS		
	Σύνολο Μαθήματος	125 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Τελική γραπτή εξέταση: ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων. Οδηγίες ενόψει της εξέτασης αναρτώνται στην ηλεκτρονική σελίδα του μαθήματος.	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Χαλίλ ΙΝΑΛΤΖΙΚ, <i>Η Οθωμανική Αυτοκρατορία: η κλασική εποχή, 1300-1600</i>, μτφρ. Μιχάλης Κοκολάκης, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1995 Μαρίνος ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΗΣ, λ. «Γενίτσαροι» (2007), <i>Encyclopaedia of the Hellenic World, Constantinople</i>, URL: <http://www.ehw.gr/l.aspx?id=10984> Caroline FINKEL, <i>Οθωμανική Αυτοκρατορία, 1300-1923</i>, μτφρ. Μιχάλης Δελέγκος, Διόπτρα, Αθήνα 2007 H. A. R. GIBB και Harold BOWEN, <i>Η ισλαμική κοινωνία και η Δύση</i>. Πρώτος τόμος: <i>Η διοικητική ιεραρχία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας</i>, μτφρ.-σχολ. Ηλίας Κολοβός, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2005 Godfrey GOODWIN, <i>Οι γενίτσαροι</i>, μτφρ. Τρισεύγενη Παπαϊωάννου, Οδυσσέας, Αθήνα 1997 Douglas A. HOWARD, <i>Η ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας</i>, μτφρ. Σοφία Λαΐου, Ινστιτούτο του Βιβλίου – Καρδαμίτσα, Αθήνα 2019 Halil İNALCIK – Donald QUATAERT (επιμ.), <i>Οικονομική και κοινωνική ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Τόμος Β': 1600-1914</i>, μτφρ. Μαρίνα Δημητριάδου, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2011 Norman ITZKOWITZ, <i>Οθωμανική Αυτοκρατορία και ισλαμική παράδοση</i>, μτφρ. Στέφανος Π. Παπαγεωργίου, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 2008 Donald QUATAERT, <i>Η Οθωμανική Αυτοκρατορία: οι τελευταίοι αιώνες, 1700-1922</i>, μτφρ. Μαρίνος Σαρηγιάννης, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2006 Erik J. ZÜRCHER, <i>Σύγχρονη ιστορία της Τουρκίας</i>, μτφρ. Βαγγέλης Κεχριώτης, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2004 Γιάννης ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, <i>Κοινωνική, διοικητική, οικονομική και πολιτική διάσταση του οθωμανικού στρατού. Οι γενίτσαροι της Κρήτης, 1750-1826</i>, αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, 2014
--

ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ (ΠΑΡ)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΡ 001	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο , 2 ^ο , 3 ^ο , 4 ^ο , 5 ^ο , 6 ^ο , 7 ^ο ή 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην παγκόσμια προϊστορία: εποχή του λίθου World Prehistory: An Introduction to the Stone Age		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ, ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ – ΑΓΓΛΙΚΗ (ΓΛΩΣΣΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/search.php?search=%CE%92%CE%99%CE%A3-400		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Τα μαθησιακά αποτελέσματα που θα προκύψουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες είναι:

- η εξοικείωσή τους με τη σχετική βιβλιογραφία
- η απόκτηση γνώσεων και η εξοικείωσή τους με τη μελέτη και την έρευνα της Εποχής του Λίθου (Παλαιολιθική, Μεσολιθική και Νεολιθική ανά τον κόσμο)
- η ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας, καθώς τους δίνεται η δυνατότητα να συζητήσουν με τη διδάσκουσα στο πλαίσιο του μαθήματος τις επιστημονικές απόψεις που έχουν διατυπωθεί σε επιμέρους θέματα σε συνδυασμό με τις σύγχρονες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στο αντικείμενο

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στην παγκόσμια Εποχή του Λίθου. Πρόκειται για μια επισκόπηση της Παλαιολιθικής, Μεσολιθικής και Νεολιθικής εποχής, δηλ. των τμήματος εκείνου της Προϊστορίας που χαρακτηρίζεται από την κατασκευή λίθινων εργαλείων, πριν από την έλευση των μετάλλων και την εμφάνιση της γραφής. Σκοπός του μαθήματος είναι να εντάξει τον φοιτητή/φοιτήτρια σε βασικές έννοιες, θεωρίες και σύνολα αρχαιολογικών δεδομένων που χαρακτηρίζουν τις περιόδους αυτές, εστιάζοντας σε σημεία σταθμούς της ανθρώπινης εξέλιξης όπως: τις συνθήκες (περιβαλλοντικές, βιολογικές, γνωσιακές) ανάδυσης του γένους *Homo*, τη διαδικασία της ανθρωποποίησης και την εξέλιξη έως τον *Homo sapiens*, τις εξόδους από την Αφρική και τον αποικισμό του κόσμου, τις τεχνολογικές εξελίξεις και τα χαρακτηριστικά της μοντέρνας συμπεριφοράς, την μετεξέλιξη των κοινωνιών από κυνηγούς-τροφοσυλλέκτες σε παραγωγικές κοινωνίες, την νεολιθική επανάσταση. Όλα αυτά συνεξετάζονται με φόντο τις αλλαγές στον φυσικό κόσμο (το κλίμα, το περιβάλλον, την γεωγραφία) που επηρεάζουν την ανάπτυξη στρατηγικών επιβίωσης και διαχείρισης των φυσικών πόρων αλλά και τις μετακινήσεις πληθυσμών. Πιο συγκεκριμένα το μάθημα περιλαμβάνει τις παρακάτω παραδόσεις:

1. Εισαγωγή και Αλλαγές στο κλίμα και το περιβάλλον τα τελευταία 3 εκατομμύρια χρόνια
2. Προγονικά είδη πριν από το γένος *Homo*
3. Ηθολογικά μοντέλα για την Πρώιμη Προϊστορία & Τα αρχαιότερα εργαλεία του κόσμου και η γνωσιακή εξέλιξη των ανθρωπίνων
4. Η ανάδυση του γένους *Homo* & Η πρώτη έξοδος από την Αφρική
5. Οι κληρονόμοι του *Homo erectus*: Νεάντερταλ, Ντενίσοβαν, Φλόρες & *Homo sapiens*
6. Η Ευρώπη της Ανώτερης Παλαιολιθικής περιόδου & Οι επαναστάσεις της Προϊστορικής τέχνης
7. Ο αποικισμός της Αμερικανικής ηπείρου – Οι πρώτοι κάτοικοι της Νέας Γουινέας – Ο πρώτος αποικισμός της Αυστραλίας
8. Η Ευρώπη των τελευταίων κυνηγών τροφοσυλλεκτών – Νομάδες ή μόνιμα εγκατεστημένοι; Τα

πολλά πρόσωπα των κυνηγών-τροφοσυλλεκτών

9. Οι πρώτες αγροτικές κοινωνίες & Εξημέρωση ζώων και φυτών

10. Νεολιθική Ελλάδα

11. Η νεολιθικοποίηση στην Εγγύς Ανατολή – Μόνιμη εγκατάσταση και νομάδες στην κεντρική και νότια Ασία – Οι πρώτοι αγροτικοί πολιτισμοί της Κίνας

12. Η ανάπτυξη της γεωργίας στην Αυστραλία και την Ωκεανία – Διάδοση γεωργίας και κτηνοτροφίας στην Αφρική – Οι πρώτες αγροτοκτηνοτροφικές κοινωνίες στην αμερικανική ήπειρο

13. Νεολιθική Ευρώπη

This is an introductory module to the universal Stone Age. It will offer an overview of the Palaeolithic, Mesolithic and Neolithic periods, covering the earliest part of Prehistory characterised by stone tool making, before the emergence of metals and the appearance of scripts. The aim of this module is to familiarise the students with basic ideas, concepts and artifact assemblages typical of these periods, focusing on key-points in the course of human evolution, such as: the background (environmental, biological, cognitive) of the emergence of genus *Homo*, the humanisation process and the evolution of *Homo sapiens*, the Out of Africa dispersal events and the colonisation of the world, technological developments and the characteristics of modern behaviour, the transformation from hunter-gatherers to productive societies, and the Neolithic revolution. All these aspects will be examined against changes in the natural world (climatic, environmental and geographical changes) that would affect the development of survival strategies, exploitation of natural resources and human dispersal.

The module will include the following lectures:

1. Introduction & Changes in climate and environment in the last 3 million years
2. Ancestral species before genus *Homo*
3. Ethological models on Early Prehistory & The oldest stone tools and cognitive development in hominins
4. Emergence of genus *Homo* & The first Out of Africa dispersal
5. *Homo erectus* heirs: Neanderthals, Denisovans, Flores and *Homo sapiens*
6. Upper Palaeolithic Europe & The revolutions of Prehistoric art
7. Colonisation of Americas – First inhabitants of New Guinea – First colonisation of Australia
8. The last hunter-gatherers of Europe – Nomads or permanently settled? The very many faces of hunter-gatherers
9. The first agricultural societies & Domestication of animals and plants
10. Neolithic Greece
11. Neolithisation in the Middle East – Permanently settled and nomads in central and south Asia – The first agricultural civilisations in China
12. Emergence of agriculture in Australia and Oceania – Diffusion of agriculture and animal-husbandry in Africa – First agricultural societies in Americas
13. Neolithic Europe

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	38 ώρες
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	84 ώρες
	4 γραπτές ασκήσεις	
	Εξέταση μαθήματος	3 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Τελική εξέταση με πολλαπλής επιλογής ερωτήσεις σε συνδυασμό με ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων. Συμπληρωματική εξέταση με online εργασίες και τεστ. Δύο προαιρετικές γραπτές ασκήσεις.	
	Σύνολο Μαθήματος 125 ώρες	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία

- Crabtree, P.J. and Bogucki, P.I., 2004. *Ancient Europe 8000 BC--1000 AD: An Encyclopedia of the Barbarian World*. Charles Scribner's Sons.
- Demoule, J.P. ed., 2019. *La révolution néolithique dans le monde*. CNRS Éditions via OpenEdition
- Demoule, J-P., Garcia, D., Schnapp, A. (επιστημονική επιμέλεια Νένα Γαλανίδου, Νίκος Εθστρατίου), 2023. *Μια ιστορία των πολιτισμών. Πώς η αρχαιολογία ανατρέπει τις γνώσεις μας*. Ινστιτούτο του Βιβλίου – Καρδαμίτσα, Αθήνα. ISBN: 978-960-354-575-0 (Κωδικός Ευδόξου: 122088965)
- Hodder, I. ed., 2014. *Religion at work in a Neolithic society: vital matters*. Cambridge University Press.
- Lee, R.B., Daly, R.H. and Daly, R. eds., 1999. *The Cambridge encyclopedia of hunters and gatherers*. Cambridge University Press.
- Lewin, R. 2012. *Εξέλιξη του Ανθρώπου – Μια εικονογραφημένη εισαγωγή*. Εκδόσεις Παρισιάνου Α.Ε. ISBN: 9789603947479 (Κωδικός Βιβλίου στον Ευδόξο: 22768747)
- McCartan, S., Schulting, R., Warren, G. and Woodman, P., 2009. *Mesolithic horizons: papers presented at the seventh International Conference on the Mesolithic in Europe, Belfast 2005*. Oxford, Oxbow Books.
- Roberts, A., 2018. *Η εξέλιξη του Ανθρώπου* (Επιμ. Βασίλειος Γοργούλης). Εκδόσεις Broken Hill Publishers Ltd. ISBN: 9789925563364 (Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 77107249)

Επιστημονικά άρθρα

- Binford, L.R., 1980. Willow smoke and dogs' tails: hunter-gatherer settlement systems and archaeological site formation. *American antiquity*, 45(1), pp.4-20.
- Harmand, S., Lewis, J.E., Feibel, C.S., Lepre, C.J., Prat, S., Lenoble, A., Boës, X., Quinn, R.L., Brenet, M., Arroyo, A. and Taylor, N., 2015. 3.3-million-year-old stone tools from Lomekwi 3, West Turkana, Kenya. *Nature*, 521(7552), pp.310-315.
- Higham, T., Douka, K., Wood, R., Ramsey, C.B., Brock, F., Basell, L., Camps, M., Arrizabalaga, A., Baena, J., Barroso-Ruiz, C. and Bergman, C., 2014. The timing and spatiotemporal patterning of Neanderthal disappearance. *Nature*, 512(7514), pp.306-309.
- Hoffmann, D.L., García-Diez, M., Lorblanchet, M., Pettitt, P.B., Pike, A.W., Standish, C.D. and Zilhão, J., 2021. New ages for old paintings: U-Th dating reveals Neanderthal origin of cave paintings. *Un bouquet d'ancêtres. Premiers humains: Qui était qui, qui a fait quoi, où et quand?*, pp.383-398.
- Μέττος Α., Κουτσουβέλη Αν., 1996. Περιβάλλον: παγετώδη και περιπαγετώδη φαινόμενα και οι μεταβολές της θαλάσσιας στάθμης κατά το τεταρτογενές. *Αρχαιολογία και Τέχνες*, 58, σελ. 33-37
<https://www.archaiologia.gr/wp-content/uploads/2011/07/58-10.pdf>
- Price, T.D. and Bar-Yosef, O., 2011. The origins of agriculture: new data, new ideas: an introduction to supplement 4. *Current Anthropology*, 52(S4), pp.S163-S174.
- Σαρπάκη, Α., 1996. Το περιβάλλον κατά τη διάρκεια της πλειστοκαίνου περιόδου: τα φυτά της φύσης. *Αρχαιολογία και Τέχνες*, 58, σελ. 38-44
<https://www.archaiologia.gr/wp-content/uploads/2011/07/58-11.pdf>
- Scanes, C.G., 2018. The neolithic revolution, animal domestication, and early forms of animal agriculture. In *Animals and human society* (pp. 103-131). Academic Press.
- Tylén, K., Fusaroli, R., Rojo, S., Heimann, K., Fay, N., Johannsen, N.N., Riede, F. and Lombard, M., 2020. The evolution of early symbolic behavior in Homo sapiens. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 117(9), pp.4578-4584.
- Vidal, C.M., Lane, C.S., Asrat, A., Barfod, D.N., Mark, D.F., Tomlinson, E.L., Tadesse, A.Z., Yirgu, G., Deino, A., Hutchison, W. and Mounier, A., 2022. Age of the oldest known Homo sapiens from eastern Africa. *Nature*, 601(7894), pp.579-583.
- Wood, Bernard, 2019. 'Modern Homo', *Human Evolution: A Very Short Introduction*, 2nd edn, Very Short Introductions (Oxford, 2019; online edn, Oxford Academic, 27 June 2019), <https://doi.org/10.1093/acrade/9780198831747.003.0008>

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΡ 355	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο , 4 ^ο , 5 ^ο , 6 ^ο , 7 ^ο ή 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Παλαιολιθική Ελλάδα The Palaeolithic of Greece		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	10
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποθέτου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΔΥΟ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το σεμιναρικό αυτό μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την μελέτη και την έρευνα του απώτερου παρελθόντος, της Παλαιολιθικής Εποχής και των αρχαιολογικών καταλοίπων της στην Ελλάδα. Η εξοικείωση επιδιώκεται με την αναφορά και μελετητής ιστορίας της ερευνητικής παραγωγής στο θέμα και την εξέταση των διαθέσιμων δημοσιεύσεων για την δραστηριότητα στο πεδίο και το εργαστήριο όλων των αρχαιολογικών αποστολών που διατρέχουν τον 20^ο και τον 21^ο αιώνα. Βασική επιδίωξη είναι η εξοικείωση με την βιβλιογραφία (ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση), η οποία αποσκοπεί όχι μόνον στην απόκτηση γνώσεων αλλά

και στην ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας του φοιτητή/τριας. Κατά την διάρκεια του μαθήματος δίδεται η δυνατότητα να συζητήσουν οι διδασκόμενοι/ες με την διδάσκουσα τις επιστημονικές πρακτικές στο πεδίο, τις θεωρητικές τους αφετηρίες και τις ερμηνείες που προέκυψαν και με τον τρόπο αυτό παρουσιάζονται και αξιολογούνται οι σύγχρονες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στο αντικείμενο της προϊστορικής αρχαιολογίας. Ο φοιτητής/τρια ενθαρρύνεται να συμμετέχει ενεργά στις συζητήσεις κατά τη διάρκεια των μαθημάτων και αναλαμβάνει να πραγματευθεί ένα μικρό ερευνητικό πρόβλημα το οποίο εντάσσεται στην ευρύτερη θεματική του σεμιναρίου. Δεύτερη βασική επιδίωξη είναι ο φοιτητής/τρια να παρουσιάσει προφορικά την ερευνητική μέθοδο και τα πορίσματα του/της υπό την καθοδήγηση της διδάσκουσας. Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος αναλαμβάνει να συγγράψει μια σχετική εργασία περιορισμένης έκτασης (μέχρι οχτώ χιλιάδες λέξεις) γύρω από το ερευνητικό θέμα. Αυτό αποτελεί και την τρίτη κύρια επιδίωξη του μαθήματος, την εκπαίδευση δηλαδή στην συγγραφή ερευνητικού κειμένου. Μέσα από το τρίπτυχο αυτό ο φοιτητής/τρια αναπτύσσει την ικανότητά του/της να: α. συμμετέχει ενεργά σε μια ομαδική ερευνητική άσκηση, β. εκφράζει τεκμηριωμένα τη σκέψη του και να χειρίζεται σωστά τη γλώσσα, γ. παρουσιάζει σε ακροατήριο την δουλειά του, δ. εξοικειώνεται με την μελέτη ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας, ε. εξασκείται στην σωστή χρήση των βιβλιογραφικών πηγών, και στ. να συγγράφει ένα μικρό ερευνητικό πόνημα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο. Η Παλαιολιθική κατοίκηση στην Ευρώπη εκτείνεται από περίπου 1,2 εκατ. χρόνια Πριν Από το Παρόν μέχρι την έναρξη της Ολοκαίνου στα 11.700 χρόνια, και αρχαιολογικά τεκμηριώνεται από ανθρώπινα σκελετικά κατάλοιπα, λίθινα τέχνηρα, βρεγματική τέχνη, μικρογλυπτική, οικιστικά κατάλοιπα, εστίες, και οργανικά κατάλοιπα. Η Παλαιολιθική αρχαιολογία στην Ευρωπαϊκή ήπειρο εκτείνεται σε τρεις αιώνες και αποτελεί ένα δυναμικό πεδίο έρευνας το οποίο εμπλουτίζεται διαρκώς με νέα ευρήματα και πληροφορίες. Η έρευνα της παλαιολιθικής εποχής στον ελλαδικό χώρο ξεκίνησε πολύ αργότερα σε σύγκριση με την Ευρώπη και τα Βαλκάνια. Αρχικά αποτελούσε ένα διεθνές εγχείρημα αλλά από το 1990 κ.ε. Έλληνες αρχαιολόγοι συμμετέχουν ενεργά σε αυτό. Τις τελευταίες τρεις περίπου δεκαετίες οι σχετικές έρευνες εντείνονται. Οι περισσότερες θέσεις έχουν εντοπιστεί κατά την διάρκεια επιφανειακών ερευνών ενώ σε λίγες μόνο θέσεις έχουν γίνει συστηματικές ανασκαφές και οι συνακόλουθες απόλυτες

χρονολογήσεις. Το μάθημα πραγματεύεται την ιστορία, τις θεωρητικές αφετηρίες, τα κύρια ευρήματα, τα υποκείμενα της έρευνας, και την συμβολή των Ελληνικών ευρημάτων στην παγκόσμια συζήτηση για την καταγωγή και εξέλιξη του ανθρώπου και την αρχαιολογία των προϊστορικών κυνηγών-τροφοσυλλεκτών. Η Παλαιολιθική Ελλάδα εξετάζεται από ιστορική και επιστημολογική οπτική και εντάσσεται στις ευρύτερες θεωρητικές αναζητήσεις των κοινωνικών επιστημών.

Εμπειρικά Δεδομένα. Κάποιες από τις σημαντικότερες παλαιολιθικές θέσεις της Ελλάδας βρίσκονται σε σπήλαια, όπως το σπήλαιο των Πετραλώνων στην Χαλκιδική, η Καστρίτσα στα Ιωάννινα, το Ασπροχάλικο στην Πρέβεζα, το Κλειδί στην Κόνιτσα, τα Καλαμάκια στην Αρεόπολη της Μάνης, το Φράγγχι στην Αργολίδα και η Θεόπετρα στα Τρικάλα. Εκτός σπηλαίων οι σημαντικότερες ανασκαφές σε υπαίθριες θέσεις της Κατώτερης Παλαιολιθικής πραγματοποιήθηκαν στον Κοκκινόπηλο στην Ήπειρο, στα Ροδαφνίδια στην Λέσβο και τη Μαραθούσα στην Μεγαλόπολη. Μία σειρά Παλαιολιθικών θέσεων στην Δυτική Ελλάδα εντοπίστηκαν με επιφανειακή έρευνα στην Θεσπρωτία, την Λευκάδα και το Εσωτερικό Αρχιπέλαγος του Ιονίου, την Ζάκυνθο, στο Κεντρικό Αιγαίο, με σημαντικότερη την Στελίδα της Νάξου. Σε κάποιες από αυτές τις θέσεις έχουν διενεργηθεί ανασκαφές, εμπλουτίζοντας περαιτέρω το αρχαιολογικό απόθεμα του Ελλαδικού χώρου.

Προοπτικές έρευνας. Το τοπίο όπου έζησε ο Παλαιολιθικός άνθρωπος κατά την διάρκεια της Πλειστοκαίνου εποχής ήταν πολύ διαφορετικό από το σημερινό και διαρκώς μεταβαλλόμενο. Η χλωρίδα και η πανίδα ακολουθούσαν του πανάρχαιους κύκλους της κλιματικής αλλαγής και τις εναλλαγές από παγετώδεις (με χαμηλές θερμοκρασίες και υψηλή ξηρασία) σε μεσοπαγετώδεις (με υψηλές θερμοκρασίες, βροχοπτώσεις και υγρασία) συνθήκες. Σε ορισμένες περιόδους της Παλαιολιθικής αποκαλύπτονταν τμήματα της στεριάς στα οποία διαβιούσαν ή τα οποία διέσχιζαν οι πληθυσμοί ζώων και των ανθρώπων. Η μεταβολή αυτή του κλίματος και του τοπίου έχει οδηγήσει σε συνεργασίες αρχαιολόγων, γεωεπιστημόνων και ειδικών στην προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς για την δημιουργία ενός υποπεδίου της αρχαιολογίας, την Προϊστορική Έρευνα της Ευρωπαϊκής Υφαλοκρηπίδας (Continental Shelf Prehistoric Research). Αντικείμενό της είναι να συλλέξει και να ενσωματώσει όλες τις πληροφορίες σχετικά με τα καταβυθισμένα σήμερα τοπία ως τοπία προϊστορικής χερσαίας και παράκτιας ζωής και να τα εντάξει στο παλαιολιθικό αφήγημα της Ευρώπης και της Ελλάδας. Σε μεγάλο βαθμό η έρευνα στα νησιά, τις παράκτιες εκτάσεις και την υφαλοκρηπίδα του Αιγαίου και του Ιονίου αποτελούν την 'επόμενη μέρα' στην Παλαιολιθική αρχαιολογία της Ελλάδας.

Objective. Palaeolithic settlement in Europe spans approximately between 1.2 million to the onset of the Holocene at 11700 years before present. Archaeologically, it is documented through human fossil remains, stone tools, parietal art, sculptural art, settlement remains, hearths, and organic material remains. The Palaeolithic Archaeology of Europe is a dynamic field, stretching in three centuries of research, and continuously enriched with new finds and information. Palaeolithic research in Greece started much later compared to the rest of Europe and the Balkans. It was initiated as an international venture but since the 1990's Greek archaeologists have been actively engaged. During the last three decades relative research has been intensified. Most locations have been

identified during surface surveys and only in few of them systematic excavation has been conducted, returning absolute dates. This module discusses the history, theoretical background, main research questions and objectives, and the contribution of the Greek record to the wider discussion on the human origins and evolution and the archaeology of prehistoric hunter-gatherers. Palaeolithic Greece is examined from an historical and an epistemological viewpoint, as part of the theoretical quests in social sciences.

Empirical data. Some of the most important palaeolithic sites in Greece are located in caves, such as the Petralona cave in Chalkidiki, Kastritsa cave in Ioannina, Asprochaliko cave in Preveza, Kleidi in Konitsa, Kalamakia in Areopoli-Mani, Franchthi in Argolida, and Theopetra in Trikala. Aside from cave sites, important open-air sites have been excavated: Kokkinopilos in Epirus, Rodafnidia on Lesbos Island and Marathousa in Megalopolis. A series of Palaeolithic locations has been identified in western Greece through surface survey in Thesprotia, on Lefkada in the Inner Ionian Archipelago, on Zakynthos, and in the central Aegean with Stelida on Naxos being the most important one. Excavation has been conducted in some of these locations, further enriching the Greek archaeological record.

Research perspectives. Palaeolithic people lived in a completely different and constantly changing landscape during the Pleistocene. Flora and fauna followed the climatic cycles with the succession of glacial (low temperature and high aridity) and interglacial (high temperatures, rainfalls, and humidity) periods. During certain periods of the Palaeolithic, parts of the land, occupied or crossed by animal and human populations, was subaerially exposed. These changes in climate and the landscape led to synergies between archaeologists, geoscientists and experts in cultural heritage protection to establish a new subfield in archaeology, the Continental Shelf Prehistoric Research. The objective is to collect and integrate information relevant to the now submerged landscapes as parts of the prehistoric terrestrial environments and coastal zones and incorporate it to the European and Greek Palaeolithic narrative. To a great extent, research on the islands, the coasts and the continental shelf of the Aegean and Ionian Seas marks the “next day” for the Palaeolithic archaeology in Greece.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Σεμινάρια	39 ώρες	
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	90 ώρες	
	Ασκήσεις εξοικείωσης με τη θεματική του σεμιναρίου	40 ώρες	

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Παρουσίαση κύριας εργασίας	1 ώρα
	Συγγραφή κύριας εργασίας	80 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	250 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ		
Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης		
Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες		
Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.		
Προφορική συμμετοχή στα μαθήματα, Δημόσια Παρουσίαση, Γραπτή Εργασία		
Η συμμετοχή στο σεμινάριο αξιολογείται με βάση τρία κριτήρια. 1. Συμμετοχή στις συζητήσεις και κριτική αξιολόγηση της βιβλιογραφίας και των παρουσιάσεων κατά την διάρκεια των μαθημάτων (30%). 2. Προφορική παρουσίαση της εργασίας τους πάνω στο ερευνητικό θέμα που ανέλαβαν που οι φοιτητές-τριες παρουσιάζουν τις πρώτες 4 εβδομάδες των μαθημάτων (30%). 3. Γραπτή εργασία για το ερευνητικό θέμα (40%). Για τη συμμετοχή στο σεμινάριο απαραίτητη είναι η δυνατότητα κατανόησης ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας και επιτυχής παρακολούθηση δύο παραδόσεων ΠΑΡ (δηλ. Προϊστορικής Αρχαιολογίας).		

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :
 -Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Βιβλιογραφία Ελληνόγλωσση

1. Γαλανίδου Ν., Ευστρατίου Ν. (2014). Νεάντερταλ στη Μακεδονία, στο Στεφανή Ε., Μερούσης Ν., Δημουλά Α. (επιμ.), *Εκατό Χρόνια Αρχαιολογικής Έρευνας στην Προϊστορική Μακεδονία. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου. Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης 22-24 Νοεμβρίου 2012*, Θεσσαλονίκη: Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης, 181–194.
2. Δημητρίου, Σ. (1993). *Η εξέλιξη του ανθρώπου. Παλαιολιθική εποχή*, Καστανιώτη.
3. Κυπαρίσση-Αποστολικά, Ν. (2000). *Σπήλαιο Θεόπετρας: Δώδεκα Χρόνια Ανασκαφών και Έρευνας 1987-1998. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου, Τρίκαλα 6-7 Νοεμβρίου 1998*, Αθήνα, Υπουργείο Πολιτισμού.
4. Κοτζαμποπούλου Ε., Bailey G. N. (1998). Ο ρόλος των σπηλαίων κατά τη διάρκεια της Παλαιολιθικής Εποχής στη βορειοδυτική Ελλάδα, στο *Άνθρωπος και*

Σπηλαιοπεριβάλλον. Α΄ Πανελλήνιο Σπηλαιολογικό Συνέδριο 26-29 Νοεμβρίου 1992, Αθήνα: Υπουργείο Πολιτισμού, 15-22.

5. Μουνδρέα-Αγραφιώτη, Α. (1996). Η λάξευση του λίθου στην παλαιολιθική εποχή. Τεχνικές και σταθερότυποι, *Αρχαιολογία και Τέχνες*: 61, 17-26.
6. Ντάρλας, Α. (1990). Οικονομία πρώτης ύλης στη μέση παλαιολιθική εποχή, *Αρχαιολογία & Τέχνες*: 35, 6-11.
7. Στρίνγκερ, Κ., Άντριους, Π. (2006). *Homo. Η καταγωγή και η εξέλιξη του ανθρώπου*, Polaris.
8. Κουρτέση-Φιλιππάκη, Γ. (1996). Η διερεύνηση της Παλαιολιθικής εποχής στην Ελλάδα, *Αρχαιολογία & Τέχνες*: 59, 6-31.
9. Κουρτέση-Φιλιππάκη, Γ. (1996). Η παλαιολιθική εποχή στην Ελλάδα: οι αρχαιολογικές θέσεις, *Αρχαιολογία & Τέχνες*: 60, 6-12.

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

1. Bailey, G. (1992). The Palaeolithic of Klithi in its wider context, *Annual of the British School at Athens*: 87, 1-28.
2. Bailey, G. (Ed.). (1997). *Klithi: Palaeolithic settlement and Quaternary landscapes in northwest Greece, Vol. 1: Excavation and intra-site analysis at Klithi*. McDonald Institute for Archaeological Research.
3. Bailey, G. (Ed.). (1997). *Klithi: Palaeolithic settlement and Quaternary landscapes in northwest Greece, Vol. 2: Klithi in its local and regional setting*, McDonald Institute for Archaeological Research.
4. Bailey, G. (1999). The Palaeolithic archaeology and palaeogeography of Epirus with particular reference to the investigations of the Klithi rockshelter, In Bailey, G. N., Adam, E., Panagopoulou, E., Perles, C., Zachos, K. (Eds), *The Palaeolithic archaeology of Greece and adjacent areas. Proceedings of the ICOPAG Conference, Ioannina, September 1994*. Athens: British School at Athens Studies 3, 159-169.
5. Bailey, G. N., Adam, E., Panagopoulou, E., Perles, C., Zachos, K. (Eds) (1999). *The Palaeolithic archaeology of Greece and adjacent areas. Proceedings of the ICOPAG Conference, Ioannina, September 1994*. Athens: British School at Athens Studies 3.
6. Bailey, G., Papaconstantinou, V., Sturdy, D. (1992). Asprochaliko and Kokkinopilos: TL dating and reinterpretation of Middle Palaeolithic sites in Epirus, north-west Greece, *Cambridge Archaeological Journal*: 2(1), 136-144.
7. Carter, T., Contreras, D. A., Holcomb, J., Mihailović, D. D., Karkanis, P., Guérin, G., Lahaye, C. (2019). Earliest occupation of the Central Aegean (Naxos), Greece: Implications for hominin and *Homo sapiens* behavior and dispersals, *Science Advances*: 5(10), eaax0997.
8. Darlas, A., De Lumley, H. (1999). Palaeolithic research in Kalamakia Cave, Areopolis, Peloponnese, In Bailey, G. N., Adam, E., Panagopoulou, E., Perles, C., Zachos, K. (Eds), *The Palaeolithic archaeology of Greece and adjacent areas. Proceedings of the ICOPAG Conference, Ioannina, September 1994*. Athens: British School at Athens Studies 3, 293-302.
9. Forsén, B., Galanidou, N., Tikkala, E. (Eds) (2016). *Thesprotia Expedition III: Landscapes of Nomadism and Sedentism*. Helsinki, Papers and Monographs of the Finnish Institute at Athens vol XXIII.

10. Galanidou, N., (2018). Parting the waters: Palaeolithic archaeology in the central Ionian Sea, *Journal of Greek Archaeology*: 3, 1-22.
11. Galanidou, N., (2014). Advances in the Palaeolithic and Mesolithic archaeology of Greece for the new millennium, *Pharos*: 20 (1), 1-40.
12. Galanidou, N. (1996). So far away, so close: historical and theoretical perspectives on Palaeolithic and Mesolithic research in Greece, *Ariadne*: 8, 7-29.
13. Galanidou, N., Athanassas, C., Cole, J., Iliopoulos, G., Katerinopoulos, A., Magganas, A., McNabb, J. (2016). The Acheulian Site at Rodafnidia, Lisvori, on Lesbos, Greece: 2010–2012. In Harvati, K., Roksandic, M. (Eds), *Paleoanthropology of the Balkans and Anatolia: Human Evolution and Its Context*, Springer, Dordrecht, 119-138.
14. Galanidou, N., Iliopoulos, G., Papoulia C. (2016). The Palaeolithic settlement of Lefkas. Archaeological evidence in a palaeogeographic context, *Journal of Greek Archaeology*: 1, 1-32.
15. Grün, R. (1996). A re-analysis of electron spin resonance dating results associated with the Petralona hominid, *Journal of Human Evolution*: 30(3), 227-241.
16. Higgs, E. S. (1968). Asprochaliko and Kastritsa, *Antiquity*: 42(167), 235.
17. Jacobsen, T. W. (1973). Excavation in the Franchthi Cave, 1969-1971, part I. *Hesperia*: 42(1), 45-88.
18. Panagopoulou, E., Tourloukis, V., Thompson, N., Konidaris, G., Athanassiou, A., Giusti, D., Harvati, K. (2018). The lower palaeolithic site of Marathousa 1, Megalopolis, Greece: overview of the evidence, *Quaternary International*: 497, 33-46.
19. Perlès, C. (2018). *Les Industries lithiques taillées de Franchthi (Argolide, Grèce, Tome I Présentation Générale et Industries Paléolithiques*, Indiana University Press.
20. Starkovich, B. M., Elefanti, P., Karkanas, P., Panagopoulou, E. (2018). Site use and maintenance in the middle Palaeolithic at Lakonis I (Peloponnese, Greece). *Journal of Paleo Arch*, 1-30.
21. Strasser, T. F., Panagopoulou, E., Runnels, C. N., Murray, P. M., Thompson, N., Karkanas, P., & Wegmann, K. W. (2010). Stone Age seafaring in the Mediterranean: evidence from the Plakias region for Lower Palaeolithic and Mesolithic habitation of Crete, *Hesperia*: 79(2) 145-190.
22. Stringer, C. B., Howell, F. C., Melentis, J. K. (1979). The significance of the fossil hominid skull from Petralona, Greece, *Journal of Archaeological Science*: 6(3), 235-253.
23. Tourloukis, V., Karkanas, P. (2012). The Middle Pleistocene archaeological record of Greece and the role of the Aegean in hominin dispersals: new data and interpretations, *Quaternary Science Reviews*: 43, 1-15.
24. Tsakanikou, P., Galanidou, N. and Sakellariou, D. (2021). Lower Palaeolithic archaeology and submerged landscapes in Greece: the current state of the art. *Quaternary International*, 584, 171-181.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΡ156	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο , 2 ^ο , 3 ^ο , 4 ^ο , 5 ^ο , 6 ^ο , 7 ^ο ή 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Τέχνες, τεχνικές και δίκτυα του Νεολιθικού κόσμου		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ, ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ			
ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ – ΑΓΓΛΙΚΗ (ΓΛΩΣΣΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=5125		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Τα μαθησιακά αποτελέσματα που θα προκύψουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες είναι:

- απόκτηση βασικών γνώσεων σχετικά με τον Νεολιθικό κόσμο και δυνατότητα περιγραφής των κυριότερων χαρακτηριστικών του
- εξοικείωση με τη σχετική βασική και ειδική ελληνική και ξενόγλωσση

βιβλιογραφία και τα βασικά εργαλεία μελέτης του Νεολιθικού πολιτισμού	
• εποπτική γνώση των βασικών αρχαιολογικών θέσεων και ευρημάτων της νότιας Βαλκανικής και της Ανατολικής Μεσογείου • αναγνώριση της συμβολής της μελέτης της Εποχής του Λίθου σήμερα • κατανόηση της επίδρασης του κοινωνικού, πολιτισμικού και προσωπικού υποβάθρου στην ερμηνεία των δεδομένων • απόκτηση βιωματικής γνώσης (συμμετοχή σε επιτόπια μαθήματα, εκπαιδευτικές επισκέψεις) • ανάπτυξη κινήτρων συμμετοχής σε επιστημονικές έρευνες πεδίου & εργαστηριακές μελέτες	
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;:</i>	
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i> <i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i> <i>Λήψη αποφάσεων</i> <i>Αυτόνομη εργασία</i> <i>Ομαδική εργασία</i> <i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i> <i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i> <i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i> <i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i> <i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i> <i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i> <i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i> <i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i> <i>Λήψη αποφάσεων</i> <i>Αυτόνομη εργασία</i> <i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i> <i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i> <i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i> <i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i> <i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i> <i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i> <i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>	

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με βασικές πτυχές της τέχνης και του πολιτισμού της Νεολιθικής Εποχής στην Ελλάδα, τα Βαλκάνια και την Ανατολική Μεσόγειο. Εξετάζονται θεματικές που σχετίζονται με την αρχιτεκτονική, την κεραμική, τις λιθοτεχνίες, την υφαντική, την καλαθοπλεκτική, την προσωπική κόσμηση, την ειδωλοπλαστική και τις βραχογραφίες υπό το πρίσμα του νεολιθικού νοικοκυριού και των δικτύων μετακίνησης και ανταλλαγών των νεολιθικών κοινοτήτων. Με αφορμή κομβικές θέσεις της Ανατολίας, της ΣυροΠαλαιστίνης, της Κύπρου και της Βαλκανικής χερσονήσου παρουσιάζεται ο υλικός πολιτισμός και οι βασικές τεχνικές κατασκευής των κινητών ευρημάτων. Η ένταξή τους στο χώρο και στο νεολιθικό σύμπαν ως αφιερώματα, κτερίσματα, καθημερινά χρηστικά αντικείμενα ή αντικείμενα με αισθητική και συμβολική αξία επιτρέπει την κατανόηση του Νεολιθικού ανθρώπου, της κοινότητας και του χώρου δράσης του. Θίγονται ζητήματα καθημερινών δραστηριοτήτων μέσω της μελέτης του οικιακού εξοπλισμού (π.χ. φούρνοι, εστίες, μαγειρικά σκεύη, τριβεία, έδρανα για την

παρασκευή και κατανάλωση τροφής, αποθηκευτικές κατασκευές), του γεωργικού και αλιευτικού εξοπλισμού (π.χ. δρεπάνια, αγκίστρια), εργαλείων υφαντικής και καλαθοπλεκτικής (π.χ. σφοντύλια, πηνία) αλλά και θέματα σχετικά με ζητήματα ταυτότητας, θρησκείας, αισθητικής, ιδεολογίας (π.χ. ειδώλια, ομοιώματα, προσωπική κόσμηση). Μελέτες περίπτωσης από χερσαίους, παραθαλάσσιους και λιμναίους οικισμούς εντοπίζουν ομοιότητες και διαφορές στις κατόψεις, τη διαρρύθμιση και τις τεχνικές οικοδόμησης των Νεολιθικών οικισμών του Ελλαδικού χώρου, των Βαλκανίων και της Εγγύς/Μέσης Ανατολής. Οι χερσαίοι και θαλάσσιοι δρόμοι μελετώνται μέσω των δικτύων διακίνησης πρώτων υλών και τελικών προϊόντων (π.χ. οψιανός, όστρεα *Spondylus*). Εξετάζονται ζητήματα ναυσιπλοΐας και ναυπηγικής, οι τύποι και οι τεχνικές κατασκευής πλωτών μέσων. Τέλος, γίνεται αναφορά στη συμβολή των εθνοαρχειολογικών και πειραματικών προσεγγίσεων στην ερμηνεία του Νεολιθικού σύμπαντος.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες (α) αποκτούν εποπτική γνώση των βασικών τεχνικών και μεθόδων κατεργασίας των υλικών χρήσης της Νεολιθικής Εποχής, (β) αντιλαμβάνονται τη σημασία μελέτης των δικτύων μετακίνησης και ανταλλαγών στο Νεολιθικό κόσμο, (γ) είναι σε θέση να αναγνωρίζουν και να παρουσιάζουν τα βασικά στοιχεία της τέχνης των Νεολιθικών κοινοτήτων του Αιγαίου χώρου, της Ανατολικής Μεσογείου και των Βαλκανίων.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Διαλέξεις	39 ώρες	
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας / Προαιρετικές ασκήσεις	83 ώρες	
	Εξέταση μαθήματος	3 ώρες	
	Σύνολο Μαθήματος	125 ώρες	

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	
Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Α. Γραπτή εξέταση: - ερωτήσεις σύντομης απάντησης (10%) - αναγνώριση και σχολιασμός δοθέντων εικόνων (30%) - ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων (60%) Β. Συμμετοχή στο μάθημα / κατάθεση προαιρετικών γραπτών ασκήσεων (δύνανται να προσαυξήσουν τον τελικό βαθμό κατά 0,5 - 1,5 μονάδα.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

Ελληνόγλωσση

- Βοσκός, Ι. 2021. *Η Αρχαιολογία της Αποθήκευσης. Οικονομία και κοινωνική αλλαγή στην Κύπρο κατά την Κεραμική Νεολιθική και Χαλκολιθική Περίοδο*. Athens University Review of Archaeology 6: <http://epub.lib.uoa.gr/index.php/aura/article/view/2262>
- Ευστρατίου, Ν. 2017. 'Η πρώιμη προϊστορία της Κύπρου: αναζητήσεις και προκλήσεις' στο Ν. Παπαδημητρίου, Μ. Τόλη (επιμ.) *Αρχαία Κύπρος. Πρόσφατες εξελίξεις στην αρχαιολογία της*

ανατολικής Μεσογείου. Αθήνα: Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, 17-41.

- Θεοχάρης, Δ. 2010 [1973] *Νεολιθικός Πολιτισμός*. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.
- Καραλή, Ι. 2011. *Νεολιθικός Πολιτισμός*. Αθήνα: Καρδαμίτσα.
- Μαυρίδης, Θ. 2007. *Ένα αρχιπέλαγος πολιτισμών: η Νεολιθική περίοδος στα νησιά του Αιγαίου: αρχαιολογικά δεδομένα, θεωρία, ερμηνεία*. Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Διδ. Διατριβή).
- Νανόγλου, Σ. 2004. *Υποκείμενα και υλικός πολιτισμός στη Νεολιθική της βόρειας Ελλάδας. Το παράδειγμα της ανθρωπόμορφης ειδωλοπλαστικής της κεντρικής Μακεδονίας και της Θεσσαλίας*. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Διδ. Διατριβή)
- Παπαδημητρίου, Ν. Τσιρτσώνη, Ζ. (επιμ.) 2010. *Η Ελλάδα στο ευρύτερο πολιτισμικό πλαίσιο των Βαλκανίων κατά την 5^η και 4^η χιλιετία π.Χ.* Αθήνα: Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης
- Παπαθανασόπουλος, Γ. 2011. *Το Νεολιθικό Διρό. Σπήλαιο Αλεπότρυπα*. Αθήνα: Μέλισσα.
- Παπαθανασόπουλος, Γ. (επιμ.) 1996. *Νεολιθικός Πολιτισμός στην Ελλάδα*. Αθήνα: Ν.Ι. Γουλανδρή.
- Ροντήρη, Β. 2009. *Θεσσαλική νεολιθική κεραμική: τεχνολογία και κατανομή στο χώρο*. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Διδ. Διατριβή)
- Σάμψων, Α. 2014. *Προϊστορική Αρχαιολογία της Μεσογείου*. Αθήνα: Καρδαμίτσα.
- Σουβατζή, Σ. 2024. *Κοινωνική αρχαιολογία του νοικοκυριού στη Νεολιθική Ελλάδα. Μια ανθρωπολογική προσέγγιση*. Αθήνα: Πεδίο.
- Τσουντας, Χρ. 1908. *Αι προϊστορικοί ακροπόλεις Διμηνίου και Σέσκλου*. Αθήνα.
- Υφαντίδης, Φ. 2019. *Πρακτικές προσωπικής κόσμησης στη Νεολιθική Ελλάδα*. Access Archaeology: Archaeopress.
- Χουρμουζιάδης, Γ.Χ. (επιμ.) 2002. *Δισπηλιό 7500 χρόνια μετά*. Θεσσαλονίκη, University Studio Press.
- Χουρμουζιάδης, Γ.Χ. 1979. *Το Νεολιθικό Διμήνι. Προσπάθεια για μια νέα προσέγγιση του Νεολιθικού υλικού*. Βόλος, Εταιρεία Θεσσαλικών Ερευνών.

Μεταφρασμένη

- Broodbank, C. 2009 [2002]. *Οι πρώιμες Κυκλάδες*. Αθήνα: ΜΙΕΤ.
- Cauvin, J. 2004 [1997]. *Γέννηση των θεοτήτων, γέννηση της γεωργίας. Η Επανάσταση των συμβόλων στη Νεολιθική Εποχή*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Childe, V.G. 1971 [1951]. *Ο άνθρωπος πλάθει τον εαυτό του* Αθήνα: Ράππα.
- Ingold, T. 2016 [2000]. *Η αντίληψη του Περιβάλλοντος. Δοκίμια για τη διαβίωση, την κατοίκηση και τις δεξιότητες*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Scarre, C. 2023 [2018]. *Το ανθρώπινο παρελθόν. Η παγκόσμια προϊστορία και η διαμόρφωση των ανθρώπινων κοινωνιών*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Ξενόγλωσση

- Bailey, D. 2005. *Prehistoric Figurines: Representation and corporeality in the Neolithic*. London: Routledge.
- Bar-Yosef, O., & Valla, F. 1990. 'The Natufian Culture and the Origin of the Neolithic in the Levant' *Current Anthropology* 31(4): 433–436. <https://doi.org/10.1086/203867>
- Bogaard, A. 2017. 'The archaeology of food surplus' *World Archaeology* 49: 1–7.
- Coleman, J. 1977. *KEOS I: Kephala. A Late Neolithic Settlement and Cemetery*. American School of Classical Studies.
- Dietz, S. et al. (eds) 2018. *Communities in Transition. The Circum-Aegean Area During the 5th and 4th Millennia BC*. Oxford: Oxbow Books.
- Douka, K. et al. 2017. 'Dating Knossos and the arrival of the earliest Neolithic in the southern Aegean' *Antiquity* 91(356): 304–321.
- Gamble, C. 2007. *Origins and Revolutions: Human Identity in Earliest Prehistory*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Gell, A. 1998. *Art and Agency: an anthropological theory*. Oxford: Clarendon Press.
- Halstead, P. 1999. *Neolithic Society in Greece*. Sheffield: Sheffield Studies in Prehistory.
- Ifantidis, F., Nikolaidou, M. (eds.) 2011. *Spondylus in Prehistory: New Data and Approaches. Contributions to the Archaeology of Shell Technologies*, BAR Int. Series 2216, Oxford: Archeopress - Ivanova, M. et al. (eds) *Social Dimensions of Food in the Prehistoric Balkans*. Oxford: Oxbow Books.

- Jones, A. 2007. *Memory and Material Culture*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kilikoglou, V. et al. 1996. 'Carpathian Obsidian in Macedonia, Greece', *Journal of Archaeological Science* 23: 343–349.

- Leppard, T. 2014. 'Mobility and migration in the Early Neolithic of the Mediterranean: questions of motivation and mechanism. *World Archaeology* 46(4), 484–501.
- Kotzamani, G. & Livarda, A. 2018. 'People and plant entanglements at the dawn of agricultural practice in Greece. An analysis of the Mesolithic and early Neolithic archaeobotanical remains' *Quaternary International* 496: 80-101.
- Mazzucco, N. et al. 2020. 'Migration, adaptation, innovation: The spread of Neolithic harvesting technologies in the Mediterranean' *PLOS ONE* 15(4), e0232455.
- Perlès, C. 2004. *Les industries lithiques taillées de Franchthi. Tome III: Du Néolithique ancien au Néolithique final*. Bloomington: Indiana University Press.
- Perlès, C. 2001. *The Early Neolithic of Greece: The First Farming Communities of Europe*. Cambridge: Cambridge University Press
- Sampson, A. (ed.) 2008. *The Cave of the Cyclops on the Island of Youra, Greece. Mesolithic and Neolithic Networks in the Northern Aegean Basin. Vol. I: Intra-Site Analysis, Local Industries and Regional Site Distribution*. Philadelphia: INSTAP Academic Press.
- Sarris, A. et al. (eds) 2018. *Communities, Landscapes, and Interaction in Neolithic Greece*. Ann Arbor, Michigan: International Monographs in Prehistory.
- Stratouli, G. 2005. 'Symbolic behaviour at places of social activity beyond the domestic area in the Ionian Neolithic' *Documenta Praehistorica* 44, 34-53.
- Stroulia, A. 2010. *Flexible Stones: Ground Stone Tools from Franchthi Cave Excavation*. Indiana: Indiana University Press.

Ενδεικτικά συναφή επιστημονικά περιοδικά

Archaeological Dialogues / Current Anthropology / Documenta Praehistorica / Journal of Anthropological Archaeology / Journal of Greek Archaeology / Journal of Material Culture / Journal of Mediterranean Archaeology / Nature / PLoS ONE / PNAS / Science.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΡ332	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο , 4 ^ο , 5 ^ο , 6 ^ο , 7 ^ο ή 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η προϊστορία της ναυσιπλοΐας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	10
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΔΥΟ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ			

ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/user/index.php?id=5126

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου οι φοιτητές και φοιτήτριες:

- εξοικειώνονται με τα βασικά εργαλεία μελέτης της προϊστορικής ναυσιπλοΐας
- διακρίνουν τα προβλήματα διατήρησης και τεκμηρίωσης του σχετικού αρχαιολογικού υλικού
- αποκτούν εποπτική γνώση των αρχαιολογικών θέσεων και ευρημάτων της Εποχής του Λίθου και της Εποχής του Χαλκού που σχετίζονται με τη ναυσιπλοΐα και τη ναυπηγική
- εργάζονται σε περιβάλλον διεθνούς βιβλιογραφίας και ειδικής ορολογίας
- εξοικειώνονται με την παραγωγή ερευνητικών εργασιών και δομημένων παρουσιάσεων
- κατανοούν σε βάθος τη συμβολή του διεπιστημονικού μοντέλου προσέγγισης
- αποκτούν ομαδική βιωματική γνώση (εργαστηριακά μαθήματα, εκπαιδευτικές επισκέψεις) Επιπλέον, μέσα από τη σύνθεση μιας μικρής μελέτης γύρω από ένα ζήτημα που εντάσσεται στην ευρύτερη θεματική του σεμιναρίου, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες:
- αξιολογούν τις πηγές τους, συνθέτουν, αναλύουν και ερμηνεύουν τα δεδομένα
- βελτιώνουν την ικανότητά τους να εκφράζουν τεκμηριωμένα τη σκέψη τους και να χειρίζονται σωστά τη γλώσσα
- εξοικειώνονται με τη μελέτη ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας και εξασκούνται στη σωστή χρήση των βιβλιογραφικών παραπομπών

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
 Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο του σεμιναριακού μαθήματος είναι η μελέτη της ναυσιπλοΐας στην προϊστορία αλλά και η προϊστορία της ναυσιπλοΐας υπό την έννοια των πρώτων επαφών του ανθρώπου με τη θάλασσα, της σταδιακής εξοικείωσης με τους κινδύνους του θαλάσσιου πλου και των πρώτων καταγεγραμμένων θαλάσσιων ταξιδιών στην ιστορία της Μεσογείου και του κόσμου.

Αρχαιολογικές πηγές μελέτης της ναυσιπλοΐας στην προϊστορία περιλαμβάνουν τα υλικά κατάλοιπα που σχετίζονται με αυτήν (π.χ. πλωτό σκαρί, κουπιά, άγκυρες) και πληθώρα έμμεσων πηγών που μας πληροφορούν για τη μορφή των πλωτών, τις τεχνικές κατασκευής και τις συνήθειες στο πλοίο (π.χ. εικονογραφία) ή για τη μετακίνηση έμψυχου και άψυχου φορτίου δια θαλάσσης (π.χ. αλλογενείς πρώτες ύλες, πανίδα). Το μάθημα εξετάζει τις πρωιμότερες ενδείξεις θαλάσσιων μετακινήσεων στον κόσμο (Παλαιολιθική Εποχή) και ερευνά τα αρχαιολογικά τεκμήρια από τα νησιά του Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου. Τα δεδομένα από θέσεις σε λιμναία και ποτάμια περιβάλλοντα εμπλουτίζουν τη διερεύνηση της προϊστορίας της ναυσιπλοΐας (Μεσολιθική και Νεολιθική Εποχή). Άλλες μορφές ενασχόλησης με τη θάλασσα, όπως το ψάρεμα, εξασφαλίζουν την απαραίτητη εξοικείωση με το υδάτινο στοιχείο και στις περισσότερες περιπτώσεις προϋποθέτουν συστηματική πλεύση. Το μάθημα εστιάζει στη σημασία των ακτών και την ανάπτυξη παραθαλάσσιων οικισμών και εισάγει τους/τις φοιτητές/τριες στα ερευνητικά ερωτήματα που απασχολούν τη διεθνή επιστημονική κοινότητα και στις μεθόδους προσέγγισης του ζητήματος των απαρχών της ναυτικής τεχνολογίας. Παρουσιάζει τις γεωγραφικές ιδιαιτερότητες που οδήγησαν στην ανάπτυξη της ναυσιπλοΐας σε παγκόσμια κλίμακα και εξετάζει θεωρητικά ζητήματα νησιωτισμού/νησιωτικότητας, επαφής και απομόνωσης. Κατόπιν, διερευνά την ιστορία της εξέλιξης των πλωτών, τις τεχνικές ναυπήγησης και ναυσιπλοΐας και την καθημερινότητα στο πλοίο της Εποχής του Χαλκού, συζητά την έννοια της 'θαλασσοκρατίας' και θέματα σχετικά με τη συμβολική διάσταση του πλοίου και του ταξιδιού.

Με αφορμή μελέτες περίπτωσης οι φοιτητές/τριες κατανοούν τη σημασία ανασύστασης των παλαιοακτογραμμών, αναλογίζονται τα προβλήματα διατήρησης των πλωτών και διδάσκονται βασικές αρχές ξυλοναυπηγικής. Με την ολοκλήρωση του σεμιναρίου και την εκπόνηση ατομικής ερευνητικής εργασίας οι συμμετέχοντες/ουσες αποκτούν εμπειριστατωμένη άποψη σχετικά με την ιστορική διαδικασία που οδήγησε στην ανάπτυξη της ναυσιπλοΐας σε παγκόσμιο και σε τοπικό επίπεδο. Το σεμινάριο αντλεί θεματικές και από τα πεδία της Ενάλιας Αρχαιολογίας, της Εθνοαρχαιολογίας και της Πειραματικής Αρχαιολογίας.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο
---	---------------------------

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές		Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Σεμινάρια	39 ώρες	
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	90 ώρες	
	Ασκήσεις εξοικείωσης με τη θεματική του σεμιναρίου	40 ώρες	
	Παρουσίαση κύριας εργασίας	1 ώρα	
	Συγγραφή κύριας εργασίας	80 ώρες	
	Σύνολο Μαθήματος	250 ώρες	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Ενεργή συμμετοχή / ασκήσεις εξοικείωσης: 20% Γραπτή Εργασία, Δημόσια Παρουσίαση: 80%		

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

- Ammerman, A.J. & Davis, T. (eds) 2013. *Island Archaeology and the Origins of Seafaring in the Eastern Mediterranean: Proceedings of the Wenner Gren Workshop held at Reggio Calabria on October 19-21, 2012*, Eurasian Prehistory 11(1-2).
- Anderson, A. et al. (eds) 2010. *The Global Origins and Development of Seafaring*. Cambridge: McDonald Institute for Archaeological Research
- Balme, J. 2013. 'Of boats and string: The maritime colonisation of Australia' *Quaternary International* 285, 68–75.

- Benjamin, J. et al. (eds.) 2011. *Submerged Prehistory*. Oxford: Oxbow Books, 1–14.
- Beuker, J. & Niekus, M. 1997. 'De kano van Pesse - de bijl erin' *Nieuwe Drentse Volksalmanak*: 1–2.
- Cherry, J. & Leppard, T. 2018. 'Patterning and its causation in the pre-Neolithic colonization of the Mediterranean islands (Late Pleistocene to Early Holocene)' *Journal of Island and Coastal Archaeology*, 13(2), 191-205.
- Dawson, H. 2014. *Mediterranean Voyages: The Archaeology of Island Colonisation and Abandonment*. New York.
- Erlandson, J. M. et al. 2011. 'Paleoindian seafaring, maritime technologies, and coastal foraging on California's Channel Islands. *Science*, 331(6021), 1181–1185. <https://doi.org/10.1126/science.1201477>
- Farr, H. 2006. 'Seafaring as social action', *Journal of Maritime Archaeology*, 1(1), 85–99.
- Fischer, A. & Pedersen, L. (ed.) 2018. *Oceans of Archaeology*. Aarhus: Aarhus University Press.
- Fischer, A. (ed) 1995. *Man and Sea in the Mesolithic. Coastal Settlement Above and Below Present Sea Level: Proceedings of the International Symposium, Kalundborg, Denmark 1993*. Oxford: Oxbow.
- Gaffney, D. 2021. 'Pleistocene Water Crossings and Adaptive Flexibility Within the *Homo* Genus' *J Archaeol Res* 29, 255–326. <https://doi.org/10.1007/s10814-020-09149-7>
- Galanidou, N., & Papoulia, C. 2023. 'Between the Aegean and the Adriatic. The Balkan Palaeolithic and the Sea' in A. Ruiz-Redondo & W. Davies (eds.) *The Prehistoric Hunter-gatherers of South-eastern Europe: recent research*. London: British Academy, 225–251.
- Greenhill, B., & Morrison, J. 1995. *The archaeology of boats and ships. An introduction*. Conway Maritime Press.
- Horn, C., Green, A., Skärström, V. W., Lindhé, C., Peternell, M., & Ling, J. 2022. 'A Boat Is a Boat Is a Boat...Unless It Is a Horse – Rethinking the Role of Typology' *Open Archaeology*, 8(1), 1218–1230.
- Knapp, A.B. 2018. Maritime Narratives of Prehistoric Cyprus: Seafaring as Everyday Practice. *Journal of Maritime Archaeology* 15, 415–450. <https://doi.org/10.1007/s11457-020-09277-7>
- Lambeck, K., & Purcell, A. 2005. 'Sea-level change in the Mediterranean Sea since the LGM: model predictions for tectonically stable areas' *Quaternary Science Reviews* 24, 1969–1988.
- Laskaris, N., Sampson, A., Mavridis, F., & Liritzis, I. 2011. 'Late Pleistocene/Early Holocene seafaring in the Aegean: New obsidian hydration dates with the SIMS-SS method' *Journal of Archaeological Science* 38(9), 2475–2479.
- Leppard, T. P., & Runnels, C. N. 2017. Maritime hominin dispersals in the Pleistocene: advancing the debate. *Antiquity*, 356, 510-519. <https://doi.org/10.15184/aqy.2017.16>
- Maragoudaki, E. 2019. "Cutting edge technology": new evidence from the experimental simulation and use of Late Bronze Age woodworking cutting tools. The saw as "case study", in C. Souyoudzoglou-Haywood and A. O'Sullivan (eds)

Experimental Archaeology: Making, Understanding, Story-telling. Oxford: Archaeopress, 27–42.

- Marangou, C. 2003. 'Neolithic Watercraft in Greece: Circumstantial Evidence and Serious Guesses' in Beltrame, C. (ed.) *Boats, ships and shipyards. Proceedings of the Ninth International Symposium on Boat and Ship Archaeology Venice 2000*. Oxford: Oxbow Books, 14–18.
- McGrail, S. 2001. *Boats of the World. From the Stone Age to Medieval Times*. Oxford University Press.
- Mineo, M., et al. 2023. *The submerged site of La Marmota (Rome, Italy)*. Oxford: Oxbow Books.
- Momber, G. et al. 2021. 'New evidence from Bouldnor Cliff for technological innovation in the Mesolithic, population dispersal and use of drowned landscapes', *Quaternary International* 584, 116–128.
- Moutsiou, T. 2021. 'Climate, environment and cognition in the colonisation of the Eastern Mediterranean islands during the Pleistocene' *Quaternary International* 577, 1–14.
- Papoulia, C. 2017. 'Seaward dispersals to the NE Mediterranean islands in the Pleistocene. The lithic evidence in retrospect', *Quaternary International* 431, 64–87.
- Papoulia, C. 2016. 'Late Pleistocene to Early Holocene Sea-crossings in the Aegean: Direct, Indirect and Controversial Evidence' in Ghilardi, M. (ed.) *Géoarologie des îles de Méditerranée*. Paris: CNRS Editions, 33–46.
- Phelps, W. Lolos, Y., Vichos Y. (eds) 1999. *The Point Iria Wreck: Interconnections in the Mediterranean ca. 1200 BC*. Athens: Hellenic Institute of Maritime Archaeology
- Praetorius, S. K. et al. 2023. 'Ice and ocean constraints on early human migrations into North America along the Pacific coast' *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 120(7), e2208738120.
- Pulak, C. 1998. 'The Uluburun shipwreck: an overview' *International Journal of Nautical Archaeology* 27(3), 188–224.
- Rawson, K. & Tupper, E. 1994. *Basic ship theory. Vol. 1*. 4th ed. Essex: Addison Wesley Longman Limited.
- Simmons, A. 2014. *Stone Age Sailors. Paleolithic seafaring in the Mediterranean*. Walnut Creek: Left Coast Press.
- Tartaron, T. F. 2013. *Maritime Networks in the Mycenaean World*. Cambridge University Press.
- Televantou, C. 2008. 'Strofilas: A Neolithic Settlement on Andros', in Brodie, N. et al. (eds) *Horizon. A colloquium on*

the prehistory of the Cyclades. Cambridge: McDonald Institute for Archaeological Research, 43–53.

- Tichý, R. 2002. ‘Monoxylon Expeditions 1995 and 1998. Facts about the oldest Sea Navigation’ *Experimentelle Archäologie in Europa* 1, 189–197.
- Tzalas, H. 1995. ‘On the Obsidian Trail with a Papyrus Craft in the Cyclades’ *Tropis III. Third International Symposium on Ship Construction in Antiquity: Proceedings*, Athens: Hellenic Institute for the Preservation of Nautical Tradition, 441–468.
- Tzovaras, P. 2023. *The boatbuilding tradition of the Aegean during the Late Neolithic – Early Bronze Age periods. Typological classification, digital reconstruction and seakeeping assessment*. Southampton: University of Southampton (PhD Thesis).
- Wachsmann, S. 2019. ‘On the Interpretation of Watercraft in Ancient Art’, *Arts* 8(4), 165
<https://doi.org/10.3390/arts8040165>
- Wachsmann, S. 1998. *Seagoing ships and seamanship in the Bronze Age Levant*. London: Chatham Pub., Texas A&M University Press.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Archaeonautica / Current Anthropology / ENAΛΙΑ / International Journal of Nautical Archaeology / Journal of Maritime Archaeology / Journal of Island and Coastal Archaeology / PlosONE / PNAS / Shima / World Archaeology

ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ (ΚΑΡ)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΑΡ 383	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3^ο, 4^ο, 5^ο, 6^ο, 7^ο ή 8^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΗ ΚΕΡΑΜΙΚΗ: ΚΕΝΤΡΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΤΡΟΠΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράφτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	10
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΔΥΟ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=5077		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

• Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Τα μαθησιακά αποτελέσματα που θα προκύψουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες είναι:

- η εξοικείωσή τους με τη γεωμετρική κεραμική και τη σημασία της για την ιστορία των πρώιμων ελληνικών πόλεων

- η ικανότητα να διακρίνουν τα τοπικά κέντρα παραγωγής και τις μεταξύ τους συγγένειες,
- η εξοικείωσή τους με το ισχύον σύστημα χρονολόγησης, όπως έχει διαμορφωθεί με βάση τις υπάρχουσες μαρτυρίες

Επιπλέον, μέσα από τη σύνθεση μιας μικρής μελέτης γύρω από ένα ζήτημα που εντάσσεται στην ευρύτερη θεματική του σεμιναρίου για τη γεωμετρική κεραμική, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες:

- βελτιώνουν την ικανότητά τους να εκφράζουν τεκμηριωμένα τη σκέψη τους και να χειρίζονται σωστά τη γλώσσα
- εξοικειώνονται με τη μελέτη ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας και εξασκούνται στη σωστή χρήση των βιβλιογραφικών παραπομπών

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του σεμιναρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τη γεωμετρική κεραμική και τη σημασία της για την ιστορία των πρώιμων ελληνικών πόλεων (900-700 π.Χ.). Οι φοιτητές θα ασκηθούν στη διάκριση των τοπικών κέντρων παραγωγής και των συγγενειών μεταξύ τους, καθώς και στο ισχύον σύστημα χρονολόγησης, όπως έχει διαμορφωθεί με βάση τις υπάρχουσες μαρτυρίες.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Σεμινάρια	39 ώρες	
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	90 ώρες	
	Ασκήσεις εξοικείωσης με τη θεματική του σεμιναρίου	40 ώρες	

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Παρουσίαση κύριας εργασίας	1 ώρα	
	Συγγραφή κύριας εργασίας	80 ώρες	
	Σύνολο Μαθήματος	250 ώρες	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ			
Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης			
Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες			
Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.			
Γραπτή Εργασία, Δημόσια Παρουσίαση			

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

J. N. Coldstream, *Geometric Greece 900-700 BC*, London 2003 (Second Edition) [Γεωμετρική Ελλάδα, Αθήνα 1997].

J.N. Coldstream, *Greek Geometric Pottery: A Survey of Ten Local Styles and Their Chronology*, London 1968.

J.N. Coldstream, *Greek Geometric Pottery: A Survey of Ten Local Styles and Their Chronology*, Bristol 2009.

J. N. Coldstream, *Greek Geometric Pottery. Corpus Vasorum Antiquorum. Great Britain, Fascicule 25; The British Museum, Fascicule 11*. London: British Museum, 2010.

Cook R. M., *Greek Painted Pottery*, 1997 [Ελληνική αγγειογραφία, 3η έκδ./1994].

Boardman John, *The history of greek vases*, 2006 [Η ιστορία των αρχαίων ελληνικών αγγείων, 1η έκδ./2006].

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	KAP105	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο , 2 ^ο , 3 ^ο , 4 ^ο , 5 ^ο , 6 ^ο , 7 ^ο ή 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην Αρχαιολογία της Μεγάλης Ελλάδας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	

διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		
	3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ – ΑΓΓΛΙΚΗ (ΓΛΩΣΣΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS)	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Τα μαθησιακά αποτελέσματα που θα προκύψουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες είναι:

- Η εισαγωγή και εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με τον πολιτισμό των αρχαίων αποικιών στη Μεγάλη Ελλάδα, από την ίδρυση έως και την παρακμή τους.
- Η τεκμηριωμένη εικόνα του υλικού πολιτισμού από την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου έως και τον 2ο αι. π.Χ. και η παρουσίαση του αρχαιολογικού πλαισίου των αρχαίων Ελληνικών αποικιών στη Μεγάλη Ελλάδα.
- Η κατανόηση του φαινομένου του Ελληνικού αποικισμού και της ύπαρξης των βασικών αρχαιολογικών προβλημάτων του.
- Η ικανότητα δομημένης εξέτασης και περιγραφής των έργων του υλικού πολιτισμού κατανοώντας και χρησιμοποιώντας την ενδεδειγμένη ορολογία.
- Η ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας μέσα από την αντίληψη της πολυπλοκότητας της αρχαιολογίας και της ιστορίας των αποικιών, τον συσχετισμό των γραπτών πηγών με τα υλικά τεκμήρια, καθώς και τη συζήτηση με τον διδάσκοντα, στο πλαίσιο του μαθήματος, σχετικά με τις σύγχρονες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις του αντικειμένου.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο της παράδοσης είναι η αρχαιολογία της Μεγάλης Ελλάδας. Με αφετηρία το πλαίσιο των μετακινήσεων κατά την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου και την παρουσίαση του φαινομένου του Ελληνικού αποικισμού, εξετάζονται τα μοντέλα διασποράς και εγκαθίδρυσης στη Μεγάλη Ελλάδα και αναλύεται η ίδρυση των πρώτων αποικιών όπως αυτές ανιχνεύονται στα σταθερά και κινητά ευρήματα· παράλληλα συζητείται η πρόοδος του κλάδου μέσα από τις κυριότερες ερευνητικές και θεωρητικές προσεγγίσεις. Ειδικότερα, το μάθημα εστιάζει στην παρουσίαση της καλλιτεχνικής δραστηριότητας των πόλεων της Μεγάλης Ελλάδας μέσα από τη μελέτη παραδειγμάτων πολεοδομίας, αρχιτεκτονικής, 'αποικιακής' κεραμικής, γλυπτικής και μικροτεχνίας, με στόχο την κατανόηση των διαφόρων εκφάνσεων της κοινωνικής ζωής εντός των πόλεων, του χαρακτήρα αλλά και της συμβολής των αποικιών στον αρχαίο Ελληνικό πολιτισμό.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39 ώρες
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	67 ώρες
	4 γραπτές ασκήσεις	16 ώρες
	Εξέταση μαθήματος	3 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	125 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης,	Η αξιολόγηση των φοιτητών/-τριών πραγματοποιείται με γραπτή εξέταση πάνω σε θέματα γνώσης και κρίσης που	

Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

Βασίζονται στις παραδόσεις και τη σχετική βιβλιογραφία σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης. Η εξέταση θα περιλαμβάνει δέκα σύντομες ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, δύο ερωτήσεις αναγνώρισης και σχολιασμού διδαγμένων αρχαιολογικών αντικειμένων και μία ερώτηση ανάπτυξης θεωρητικού και μεθοδολογικού περιεχομένου.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βασική Βιβλιογραφία

- Boardman, J. (1996) *Οι Αρχαίοι Έλληνες στην Υπερπόντια Εξάπλωση τους: Οι Πρώτες Αποικίες και το Εμπόριο τους*, Αθήνα: Καρδαμίτσα.
- Boardman, J. (2006) *Η Ιστορία των Αρχαίων Ελληνικών Αγγείων*. Αθήνα: Πατάκη.
- Ceserani, G. (2012) *Italy's Lost Greece: Magna Graecia and the Making of Modern Archaeology*. Oxford/New York: Oxford University Press.
- De Miro, E. (2015) *Η Ελληνική Τέχνη στη Σικελία*, (μετ. Scirpo, P.-D.). Αθήνα: Γκόννη.
- De Polignac, F. (2000) *Η Γέννηση της Αρχαίας Ελληνικής Πόλης*, 2^η εκδ. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.
- Greco, E. (2001) *Αρχαιολογία της Μεγάλης Ελλάδας*. University Studio Press.
- Lemos, I. and Kotsonas, A. (eds) (2020) *A Companion to the Archaeology of Early Greece and the Mediterranean*. Vol. 1. Hoboken: Wiley-Blackwell.
- Lomas, K. (ed.) (2004) *Greek Identity in the Western Mediterranean*. Leiden/Boston: Brill.
- Manfredi, V.-M. (1996) *Οι Έλληνες της Δύσης*, (μετ. Λάππα, Α.Β.). Αθήνα: Λιβάνη.
- Osborne, R. (2009) *Greece in the Making 1200 – 479 BC*. 2^η εκδ. Oxon: Routledge.
- Pugliese Carratelli, G. (ed.) (1996) *The Western Greeks: Classical Civilization in the Western Mediterranean*. London: Thames and Hudson.
- Ridgway, D. (1992) *The First Western Greeks*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Trendall, A.D. (1996) *Ερυθρόμορφα αγγεία της κάτω Ιταλίας και της Σικελίας*, (μετ. Σαμπετάι, Β.). Αθήνα: Παπαδήμα.
- Tsetskhladze, G.R. (ed.) (2008) *Greek Colonisation: An Account of Greek Colonies and Other Settlements Overseas*. Vol. 2. Leiden/Boston: Brill.
- Whitley, J. (2001) *The Archaeology of Ancient Greece, 1100-300 B.C.* Cambridge: Cambridge University Press.
- Μοράκης, Αν. (2019) *Οι Ελληνικές Αποικίες της Μεγάλης Ελλάδας κατά την Αρχαϊκή Εποχή: Πολιτεία – Κοινωνία – Οικονομία*. Αθήνα: Καρδαμίτσα.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΑΡ 309	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο , 4 ^ο , 5 ^ο , 6 ^ο , 7 ^ο ή 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Οι ναοί της Μεγάλης Ελλάδας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		
	3	10
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΔΥΟ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Τα μαθησιακά αποτελέσματα που θα προκύψουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες είναι:

- Η κατανόηση της εξέλιξης των αρχιτεκτονικών τύπων του αρχαίου Ελληνικού ναού στις αποικίες της Ιταλίας και της Σικελίας, συμπεριλαμβανομένων των επιμέρους χαρακτηριστικών του.
- Η εποπτεία της γεωγραφικής διασποράς των αρχαίων Ελληνικών ναών στη Μεγάλη Ελλάδα σε συνδυασμό με τον πολεοδομικό σχεδιασμό των πόλεων που ανήκει ο εκάστοτε ναός.
- Η κατανόηση της σύνδεσης της αρχαίας Ελληνικής ναοδομίας με τη λατρεία στη Μεγάλη Ελλάδα από τον 8ο έως τον 3ο αι. π.Χ.

Επιπροσθέτως, με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου ο/η φοιτητής/-τρια θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει, να παρουσιάζει και να τεκμηριώνει αρχαιολογικά τους σημαντικότερους αρχαίους Ελληνικούς ναούς στη Μεγάλη Ελλάδα.
- Να διεξάγει αυτόνομη βιβλιογραφική έρευνα, να προβαίνει σε αυτόνομο συγγραφικό έργο μικρής κλίμακας και να ανταποκρίνεται στην αυτοδύναμη και περιεκτική παρουσίαση αυτού.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα

Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;: Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών		Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης		

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το σεμινάριο έχει ως αντικείμενο τη μελέτη των αρχαίων Ελληνικών ναών και ιερών στη Μεγάλη Ελλάδα από τον 8ο – 3ο αι. π.Χ. Εξετάζεται η τοπογραφία των θρησκευτικών αρχιτεκτονημάτων στις Ελληνικές αποικίες της Κάτω Ιταλίας και της Σικελίας καθώς και η εξέλιξη της ναοδομίας σε αυτή τη γεωγραφική ενότητα. Παράλληλα, ερευνάται η σύνδεση της αρχαίας Ελληνικής λατρείας με τη ναοδομία αναδεικνύοντας τα βασικά λατρευτικά χαρακτηριστικά της στη Μεγάλη Ελλάδα. Τίθενται ερωτήματα για τη θρησκευτική ταυτότητα των Ελληνικών αποικιών, τη σχέση τους με τις μητροπόλεις και τις αυτόχθονες κοινωνίες, τις πολιτικές και κοινωνικές διεργασίες εντός των αποικιακών πόλεων, καθώς και για την ενδεχόμενη σύνδεση των παραπάνω με τις καινοτομίες ή μη στο πεδίο της αρχιτεκτονικής δημιουργίας.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Σεμινάρια	39 ώρες	
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	90 ώρες	
	Ασκήσεις εξοικείωσης με τη θεματική του σεμιναρίου	40 ώρες	
	Παρουσίαση κύριας εργασίας	1 ώρα	
	Συγγραφή κύριας εργασίας	80 ώρες	

	Σύνολο Μαθήματος	250 ώρες	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.			
Γραπτή Εργασία, Δημόσια Παρουσίαση			

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Barletta, B. A. (2011) 'Greek Architecture', *American Journal of Archaeology*, 115 (4), pp. 611-640.
- Boardman, J. (1995) *Greek Sculpture: The Late Classical Period and Sculpture in Colonies and Overseas*. London: Thames & Hudson.
- Burkert, W. (1993) *Αρχαία Ελληνική Θρησκεία: Αρχαϊκή και Κλασική Εποχή*. Αθήνα: Καρδαμίτσα.
- Calder, W. M. III (1963) *The Inscription from Temple G at Selinus*. Durham NC: Duke University.
- Ceserani, G. (2012) *Italy's Lost Greece: Magna Graecia and the Making of Modern Archaeology*. Oxford/New York: Oxford University Press.
- Coarelli, F., Clauss, J. J. and D. P. Harmon (2014) *Rome and Environs: An Archaeological Guide*. Berkeley: University of California Press.
- Coulton, J. J. (1977) *Greek Architects at Work: Problems of Structure and Design*. Ithaca: Cornell University Press.
- Cultrera, G. 1951 'L'Apollonion-Artemision di Ortygia in Siracusa', *Monumenti Antichi dei Lincei*, 41, pp. 701- 860.
- De Jong, S. (2010) *Rediscovering Architecture: Paestum in Eighteenth-Century Architectural Experience and Theory*. Leiden: Institute for Cultural Disciplines, Faculty of the Humanities, Leiden University.
- De Polignac, F. (2000) *Η Γέννηση της Αρχαίας Ελληνικής Πόλης: Λατρείες, Χώρος και Κοινωνία (8^{ος}- 7^{ος} Αιώνας)*. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.
- Dilla, G. P. (1932) 'Greek temples at Paestum', *The Classical Journal*, 27 (5), pp. 343-351.
- Fischer-Hansen, T. (2009) 'Artemis in Sicily and South Italy: A Picture of Diversity', στο Fischer-Hansen, T. and Poulsen, B. (eds) *From Artemis to Diana: The Goddess of Man and Beast*. Acta Hyperborea 12. Copenhagen: Museum Tusculanum Press, pp. 207- 260.
- Gates, C. (2011) *Ancient cities: the archaeology of urban life in the Ancient Near East and Egypt, Greece and Rome*, (2η εκδ.). London: Routledge.
- Casadio, G., Johnston, P.A. (2009) *Mystic Cults in Magna Graecia*. Austin: University of Texas Press.
- Gras, M., Tréziny, H., and Broise, H. (2005) *Mégara Hyblaea 5, La Ville Archaique: l'Espace Urbain d'une Cité Grecque de Sicile Orientale*. Rome: École Française de Rome.
- Greco, E. (2001) *Αρχαιολογία της Μεγάλης Ελλάδας*. University Studio Press.
- Gruben, G. (2000) *Ιερά και Ναοί των Αρχαίων Ελλήνων*. Αθήνα: Καρδαμίτσα.
- Gullini, G. (1983) 'Urbanistica e Architettura', στο Gullini, G. (ed.) *Megale Hellas: Storia e Civiltà della Magna Grecia*. Milan: Credito Italiano, pp. 205 - 328.
- Holloway, R.R. (1975) *Influences and Styles in the Late Archaic and Early Classical Greek Sculpture of Sicily and Magna Graecia*. Louvain: Institut Supérieur d'Archéologie et d' Histoire de l'Art.
- Jameson, M. (2016) *Sicily and Magna Graecia, Cults and Mythology*. Oxford Classical Dictionary.
- Jameson, M. H., Jordan, D. R. and Kotansky, R. D. (1993) *A Lex Sacra from Selinous*. Greek,

- Roman, and Byzantine Monographs 11. Durham NC: Duke University.
- Lawrence, A. W. (1973) *Greek Architecture*, (3^η εκδ.). Harmondsworth: Penguin Books.
 - Lippolis, E., Livadiotti, M. and Rocco, G. (2007) *Architettura Greca: Storia e Monumenti del Mondo della Polis dalle Origini al V Secolo*. Milan: Mondadori.
 - Cerchiai, L., Jannelli, L. and Longo, F. (2004) *The Greek Cities of Magna Graecia and Sicily*. Los Angeles: J. Paul Getty Museum.
 - Malkin, I. (1987) *Religion and Colonization in Ancient Greece*. Leiden: Brill.
 - Maniscalco, L., McConnell, B. E. (2003) 'The Sanctuary of the Divine Palikoi (Rocchicella di Mineo, Sicily): Fieldwork from 1995 to 2001', *American Journal of Archaeology*, 107, pp. 145 - 180.
 - Marconi, C. (2007) *Temple Decoration and Cultural Identity in the Archaic Greek World: The Metopes of Selinus*. Cambridge: Cambridge University Press.
 - Marconi, P. (1933) *Agrigento Arcaica: Il Santuario delle Divinità Chtonie e il Tempio detto di Vulcano*. Rome: Societa Magna Graecia.
 - Emerson, M. (2018) *Greek Sanctuaries and Temple Architecture: An Introduction*. London: Bloomsbury.
 - Bennett, M., J. Paul, A. J., Iozzo, M. and White, B. (2002) *Magna Graecia: Greek Art from South Italy and Sicily*. Cleveland Museum of Art Hudson Hills/ New York: Hudson Hills Press.
 - Minà, P. (ed.) (2005) *Urbanistica e Architettura nella Sicilia Greca*. Palermo: Regione Siciliana.
 - Muller-Wiener, W. (1995) *Η Αρχιτεκτονική στην Αρχαία Ελλάδα*, (μετ. Σμυτ- Δούνα, Μπ.). Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
 - Mussche, H. F. (1968) *Monumenta Graeca et Romana Volume II: Greek Architecture*. Leiden: Brill.
 - Orlandini, P. (1966) 'Lo Scavo del Thesmophorion di Bitalemi e il Culto delle Divinità Ctonie a Gela', *Kokalos*, 12, pp. 8 - 35.
 - Pedley, J. G. (2005) *Sanctuaries and the Sacred in the Ancient Greek World*. New York: Cambridge University Press.
 - Pontrandolfo, A. (1986) 'Paestum and its Archaeological History', στο Raspi Serra, J. (ed) *Paestum and the Doric Revival 1750-1830: Essential Outlines of an Approach*. New York: National Academy of Design, pp. 52 - 55.
 - Pugliese Carratelli, G. (ed.) (1996) *The Western Greeks*. London: Thames and Hudson.
 - Shepherd, G. (2000) 'Greeks Bearing Gifts: Religious Relations between Sicily and Greece in the Archaic Period', στο Smith, C. and Serrati, J. (eds) *Sicily from Aeneas to Augustus*. Edinburgh: Edinburgh University Press, pp. 55 – 70.
 - Shepherd, G. (2015) 'Magna Graecia: South Italy and Sicily', στο Eidinow, E. and Kindt, J. (eds) *The Oxford Handbook of ancient Greek Religion*. Oxford: Oxford University Press, pp. 567 – 588.
 - Skele, M. (2002) *The Poseidonian Chora: Archaic Greeks in the Italic Hinterland*. Oxford: Archaeopress.
 - Spawforth, T. (2006) *The Complete Greek Temples*. London: Thames and Hudson.
 - Thompson, P., Papadopoulou G. and Vassiliou, E., (2007) 'The Origins of Entasis: Illusion, Aesthetics or Engineering?', *Spatial Vision*, 20 (6), pp. 531-543.
 - White, D. (1964) 'Demeter's Sicilian Cult as a Political Instrument', *Greek Roman and Byzantine Studies*, 5, pp. 261-279.
 - Winter, F. E. (1976) 'Tradition and Innovation in Doric Design I: Western Greek Temples', *American Journal of Archaeology*, 80, pp.139 - 145.
 - Zuchtriegel, G. (2023) *The Making of the Doric Temple Architecture, Religion, and Social Change in Archaic Greece*. Cambridge: Cambridge University Press.
 - Zuntz, G. (1971) *Persephone: Three Essays on Religion and Thought in Magna Graecia*. Oxford: Clarendon Press.
 - Κοκκορού - Αλευρά, Γ. (1995) *Η Τέχνη της Αρχαίας Ελλάδας. Σύντομη Ιστορία (1050- 50 π.Χ.)*, (3^η εκδ.). Αθήνα: Καρδαμίτσα.
 - Miles, M. M. (2016) *A Companion to Greek Architecture*. Chichester West Sussex: Wiley Blackwell.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΕΧΝΗΣ ΤΗΣ ΔΥΣΗΣ (ΙΤΔ)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΤΔ 206	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1^ο, 2^ο, 3^ο, 4^ο, 5^ο, 6^ο, 7^ο ή 8^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νταντά και Υπερρεαλισμός 1916-1940		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ, ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=5151		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Τα μαθησιακά αποτελέσματα που θα προκύψουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες είναι:

- η εξοικείωσή τους με τη σχετική βιβλιογραφία και την εξέταση των διαθέσιμων πηγών
- η απόκτηση γνώσεων και η εξοικείωσή τους με την ορολογία, τη μελέτη και την έρευνα

των κινημάτων του Νταντά και του Υπερρεαλισμού. η ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας, καθώς τους δίνεται η δυνατότητα να συζητήσουν με τον διδάσκοντα στο πλαίσιο του μαθήματος τις επιστημονικές απόψεις που έχουν διατυπωθεί σε επιμέρους θέματα σε συνδυασμό με τις σύγχρονες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στο αντικείμενο	
Γενικές Ικανότητες Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;: Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι Α: να μελετηθεί η ιστορία του κινήματος Νταντά στην Ευρώπη τα χρόνια 1916-1922, με έμφαση αφενός στα σημαντικότερα κέντρα του (Ζυρίχη, Βερολίνο, Κολωνία, Παρίσι), αφετέρου στις εκδηλώσεις του στο πεδίο των εικαστικών τεχνών. Θα αναλυθούν οι κοινωνικές-πολιτικές και ιδεολογικές προϋποθέσεις του πολιτιστικού/ιδεολογικού αυτού κινήματος, οι θεωρητικές απόψεις και δράσεις που αναπτύχθηκαν στον πλαίσió του και θα παρουσιαστεί η συνεισφορά των σημαντικότερων πρωταγωνιστών του.

Β: να μελετηθεί η ιστορία του κινήματος του Υπερρεαλισμού (από το 1924 και μετά) με έμφαση στις εκδηλώσεις του στο πεδίο των εικαστικών τεχνών. Θα αναλυθούν οι κοινωνικές-πολιτικές και ιδεολογικές προϋποθέσεις του πολιτιστικού/καλλιτεχνικού αυτού κινήματος, οι θεωρητικές απόψεις και δράσεις που αναπτύχθηκαν στον πλαίσió του και θα παρουσιαστεί η συνεισφορά των σημαντικότερων πρωταγωνιστών του.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία,	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Διαλέξεις	39 ώρες	
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	67 ώρες	
	4 γραπτές ασκήσεις	16 ώρες	

Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Εξέταση μαθήματος	3 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	125 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.		
Γλώσσα εξετάσεων: Ελληνική Τελική γραπτή εξέταση: Αναγνώριση και σχολιασμός 20 προβαλλόμενων διαφανειών έργων που έχουν αναλυθεί στην παράδοση (βαθμολογία 6 μονάδες - 0,30 της μονάδας για κάθε έργο). Διάρκεια προβολής κάθε έργου 2'. Απάντηση σε 4 ερωτήσεις κρίσεως (με προβολή σχετικών με την ερώτηση διαφανειών έργων) για θέματα που έχουν αναπτυχθεί στην παράδοση (βαθμολογία 1 μονάδα για κάθε ερώτηση). Διάρκεια απάντησης κάθε ερώτησης 15-30'		

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Giulio Carlo Argan - Achille Bonito Oliva *Η μοντέρνα τέχνη, 1770-1970 / Η τέχνη στην καμπή του 21ου αιώνα*, μετάφραση: Λίνα Παπαδημήτρη, Μαρία Σπυριδοπούλου πρόλογος: Νίκος Κεσσανλής, Ηράκλειο : Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2014.

Rubin, William Stanley, *Dada and surrealist art*, New York, H. N. Abrams, [1968].

Dada, edited by Rudolf Kuenzli, New York, Phaidon Press, 2006.

Sanouillet, Michel, *Dada in Paris*, revised and expanded by Anne Sanouillet, μτφρ. Sharmila Ganguly, Cambridge, Mass, MIT Press, 2009.

Richter, Hans, *Νταντά : τέχνη και αντιτέχνη*, μτφρ. Ανδρέας Ρικάκης, Αθήνα, Υποδομή, 1983.

Gale, Matthew, *Νταντά & Υπερρεαλισμός*, μτφρ. Γιώργος-Ικαρος Μπαμπασάκης, Αθήνα: Καστανιώτης, 1999.

Hal Foster, Rosalind Krauss, Yve - Alain Bois, Benjamin H. D. Buchloh, *Η τέχνη από το 1900 : μοντερνισμός, αντιμοντερνισμός, μεταμοντερνισμός*, πρόλογος - επιμέλεια Μιλτιάδης Παπανικολάου, μετάφραση Ιουλία Τσολακίδου, Αθήνα : Επίκεντρο, 2007.

Jacqueline Chenieux-Gendron, *Le surrealisme*, Paris, Presses universitaires de France, 1984.

Sarane Alexandrian, *Surrealist art*, μτφρ. Gordon Clough, London : Thames and Hudson, 1997.

Kim Grant, *Surrealism and the visual arts : theory and reception*, Cambridge, U.K. New York, NY, Cambridge University Press, 2005.

Πάτρικ Βάλντμπεργκ, *Σουρρεαλισμός*, μτφρ. Αλεξάνδρα Παπαθανασοπούλου, Αθήνα, Υποδομή, 1982.

Φίλιπ Οντουάν, *Οι Σουρρεαλιστές*, μτφρ. Δημήτρης Δημούλης, Βασιλική Παπαοικονόμου, επιμ. Μπάμπης Γεωργαντίδης, Αθήνα : Θεμέλιο, 1990.

Ανδρέας Μπρετόν, *Υπερρεαλισμός και ζωγραφική*, μτφρ. Στ. Ν. Κουμανούδης,. Αθήνα, Ύψιλον, 1981.

Αντρέ Μπρετόν, *Μανιφέστα του σουρρεαλισμού*, μτφρ. Ελένη Μοσχονά,. Αθήνα,

Δωδώνη, 1983.

Walter Benjamin,

Ο υπερρεαλισμός, το τελευταίο στιγμιότυπο της Ευρωπαϊκής διανόησης, μτφρ. Σάββας Στρούμπος, Αθήνα, Λοκομοτίβα, 2018

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΤΔ167	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο , 2 ^ο , 3 ^ο , 4 ^ο , 5 ^ο , 6 ^ο , 7 ^ο ή 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Από το ροκοκό στον νεοκλασικισμό: γαλλική ζωγραφική του 18ου αιώνα</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ, ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ – ΑΓΓΛΙΚΗ (ΓΛΩΣΣΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=5069		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα έχουν:

- αποκτήσει εξοικείωση με την επιστημονική βιβλιογραφία και την εξέταση πηγών της ιστορίας της τέχνης
- αποκτήσει γνώσεις σχετικά το πλαίσιο παραγωγής και υποδοχής των έργων τέχνης και των μορφολογικών αλλαγών τους σε συνάρτηση με τους καλλιτεχνικούς θεσμούς της περιόδου
- αναπτύξει την κριτική τους ικανότητα, καθώς τους δίνεται η δυνατότητα να συζητήσουν με τη διδάσκουσα στο πλαίσιο του μαθήματος τις επιστημονικές απόψεις που έχουν διατυπωθεί σε επιμέρους θέματα σε συνδυασμό με τις σύγχρονες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στο αντικείμενο
- αποκτήσει την ικανότητα μορφολογικής και εικονογραφικής ανάλυσης των έργων τέχνης.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η μελέτη της καλλιτεχνικής παραγωγής στη Γαλλία στη διάρκεια του 18^{ου} αιώνα. Μετά τη συγκεντρωτική μοναρχική πολιτική και το ‘υψηλό γούστο’ που κυριάρχησε στα χρόνια της απολυταρχίας του Λουδοβίκου ΙΔ΄, ήδη από τις απαρχές του 18^{ου} αιώνα αναδύονται νέες καλλιτεχνικές μορφές και νέα ζωγραφικά είδη καθιερώνονται, καθώς ευρύτερες κοινωνικές ομάδες παραγγελιοδοτών και συλλεκτών διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην παραγωγή και υποδοχή της τέχνης. Στην ίδια περίοδο διαμορφώνεται ένας ‘δημόσιος χώρος’ για τη ζωγραφική χάρη στον θεσμό των εκθέσεων (Σαλόν). Ο ρόλος των καλλιτεχνικών θεσμών της εποχής, όπως τα Σαλόν, η Ακαδημία Ζωγραφικής και Γλυπτικής, του πρωτοεμφανιζόμενου γραμματειακού είδους της τεχνοκριτικής, η καθιέρωση ζωγραφικών ειδών (λ.χ. η αστική ηθογραφία, το πορτραίτο, η τοπιογραφία, κ.ά), οι συλλεκτικές πρακτικές, αποτελούν ορισμένες από τις θεματικές που θα μελετηθούν στο πλαίσιο της παράδοσης. Το έργο των σημαντικότερων ζωγράφων της περιόδου εξετάζεται σε στενή σύνδεση με τις σημαντικές κοινωνικές μεταβολές που σημειώνονται στη διάρκεια του αιώνα καθώς και με τους παραπάνω καλλιτεχνικούς θεσμούς.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως	Πρόσωπο με πρόσωπο
--	--------------------

Εκπαίδευση κ.λπ.			
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές		Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Διαλέξεις	39 ώρες	
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	83 ώρες	
	Εξέταση μαθήματος	3 ώρες	
		Σύνολο Μαθήματος	125 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.		Τελική γραπτή εξέταση: • Αναγνώριση και ανάλυση έργων τέχνης. • Ερωτήσεις ανάπτυξης πάνω σε ειδικά θέματα που συζητήθηκαν στη διάρκεια του μαθήματος .	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Chastel André, *L'art français. L'ancien régime 1620-1775*, Παρίσι, 1996
- Crow Thomas, *Painters and Public Life in Eighteenth-century Paris*, Yale University Press, Νιού-Χέιβεν – Λονδίνο, 1985.
- Diderot et l'art de Boucher à David: les Salons 1759-1781, κατάλογος έκθεσης, Παρίσι, Reunion des Musées Nationaux, 1984.
- Fried Michael, *Absorption and Theatricality: Painting and Beholder in the Age of Diderot*, University of California Press, 1980.
- Goncourt Edmond και Jules, *French XVIII century Painters: Watteau, Boucher, Chardin, La Tour, Greuze et Fragonard*, Phaidon Press, 1948.
- Hauser Arnold, *Κοινωνική Ιστορία της τέχνης*, μτφρ. Τάκης Κανδύλης, Κάλβος, Αθήνα, 1983, τόμ. 3.
- Levey Michael *From Rococo to Revolution: Major Trends in Eighteenth century Painting*, (α' εκδ. 1977), Λονδίνο, Thames and Hudson, 1995.
- Levey Michael, *Painting and Sculpture in France 1700-1789*, Νιού-Χέιβεν – Λονδίνο, 1993.
- Κορνέζου Τιτίνα, *Οι κανόνες της τέχνης και η μαγεία της ζωγραφικής. Καλλιτεχνικοί θεσμοί στη Γαλλία 17^{ος}-18^{ος} αι.*, Gutenberg, Αθήνα, 2020

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΤΔ 389	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο , 4 ^ο , 5 ^ο , 6 ^ο , 7 ^ο ή 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Όψεις της καθημερινής ζωής στην ευρωπαϊκή ζωγραφική (16ος- 18ος αι.)</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	10
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΔΥΟ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ		
	ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ ΓΝΩΣΗ ΜΙΑΣ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=5070		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

• Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα έχουν:

- Εξοικειωθεί με τη σχετική επιστημονική βιβλιογραφία..

- Αναπτύξει την κριτική τους ικανότητα, καθώς στο πλαίσιο του μαθήματος τους δίνεται η δυνατότητα να συζητήσουν με τη διδάσκουσα τις επιστημονικές απόψεις που έχουν διατυπωθεί σε επιμέρους θέματα σε συνδυασμό με τις σύγχρονες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στο αντικείμενο.
- Αναπτύξει την ικανότητα να αλληλεπιδρούν και να συζητούν επιστημονικά με τους/τις συναδέλφους τους γύρω από τα θέματα που εξετάζονται στο σεμινάριο.

Επιπλέον, μέσα από τη σύνθεση και την παρουσίαση μιας μικρής μελέτης γύρω από ένα ζήτημα που εντάσσεται στη θεματική του σεμιναρίου, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες:

- βελτιώνουν την ικανότητά τους να εκφράζουν τεκμηριωμένα τη σκέψη τους και να χειρίζονται σωστά τη γλώσσα
- εξοικειώνονται με τη μελέτη ξενόγλωσσας βιβλιογραφίας και εξασκούνται στη σωστή χρήση των βιβλιογραφικών παραπομπών.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το σεμινάριο εξετάζει το ζήτημα της απεικόνισης όψεων της καθημερινής ζωής στα έργα της δυτικής τέχνης από τον 16^ο έως τον 18^ο αιώνα, δηλαδή έργα που εντάσσονται στο ζωγραφικό είδος της ηθογραφίας. Η απεικόνιση όψεων της καθημερινής ζωής αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα σε διάφορα ιστορικά περιβάλλοντα (κυρίως στην Ολλανδία τον 17ου αιώνα, στη Γαλλία και την Αγγλία τον 18ο αιώνα) στη διάρκεια των τριών αιώνων που αποτελούν το χρονολογικό πλαίσιο του μαθήματος.

Θα ερευνηθούν ζητήματα σχετικά με τις προϋποθέσεις ανάπτυξης και τα χαρακτηριστικά των απεικονίσεων αυτών, σε συνδυασμό με τις εκάστοτε αντιλήψεις, τις κοινωνικές πρακτικές, τα συλλεκτικά ενδιαφέροντα, κ.ά.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Δραστηριότητα Σεμινάρια Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας Ασκήσεις εξοικείωσης με τη θεματική του σεμιναρίου Παρουσίαση κύριας εργασίας Συγγραφή κύριας εργασίας Σύνολο Μαθήματος	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου 39 ώρες 90 ώρες 40 ώρες 1 ώρα 80 ώρες 250 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γραπτή Εργασία, Δημόσια Παρουσίαση	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Η βιβλιογραφία είναι ενδεικτική, περαιτέρω βιβλιογραφικές αναφορές θα δοθούν κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου:

BROWN Christopher, *Hollandische Genremalerei im 17. Jahrhundert*, Μόναχο, Hirmer Verlag, 1984

CONISBEE Philip (επιμ.), *French genre painting in the eighteenth century*, Ουάσινγκτον, National Gallery of Art - Νιού Χέιβεν, Yale University Press, π. 2007

GAEHTGENS Barbara, *Genremalerei*, Βερολίνο, Reimer, 2002

FRANITS, Wayne E., *Dutch seventeenth-century genre painting: its stylistic and thematic evolution*, Νιού Χέιβεν, Yale University Press, 2008.

LANGDON Helen, « Genre », *The Dictionary of Art*, J. Turner (επιμ.), τομ. XII, Grove, Νέα Υόρκη, 1996 [ηλεκτρονική πρόσβαση μέσω του: oxford art online]

WASBURN G. B., «Genre and Secular Subjects », *Encyclopedia of World Art*, McGraw Hill Book, Νέα Υόρκη-Λονδίνο-Τορόντο, τομ. VI, 1971.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ (ΕΜ)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΜ 002	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1^ο, 2^ο, 3^ο, 4^ο, 5^ο, 6^ο, 7^ο ή 8^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διαδίκτυο και ανθρωπιστικές επιστήμες: ιστορική αναδρομή, μέθοδοι αξιολόγησης, διαδικτυακά ερευνητικά εργαλεία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		2,5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΟ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/search.php?q=%CE%95%CE%9C-002&areaid=core_course-course		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων;

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να είναι σε θέση:

- να κάνουν σωστή χρήση του διαδικτύου αξιολογώντας τις ιστοσελίδες με βάση τα κριτήρια-μεθόδους που θα έχουν διδαχτεί κατά τη διάρκεια των παραδόσεων και της πρακτικής

εξάσκησης στο εργαστήριο • να αναγνωρίζουν τις κατηγορίες των ιστοσελίδων που επισκέπτονται • να γνωρίζουν και να μπορούν να χρησιμοποιούν διαδικτυακά εργαλεία επιστημονικού περιεχομένου που εμπίπτουν στα αντικείμενα της Ιστορίας και της Αρχαιολογίας, όπως είναι online βάσεις δεδομένων βιβλιογραφίας, συλλογών εικόνων, μουσείων κ.ά. (π.χ. Jstor, Persée, Project Muse, Scopus, Portico, Project Dyabola, Google Arts and Culture)	
Γενικές Ικανότητες Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;	
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η διδασκαλία του μαθήματος περιλαμβάνει παρουσίαση και πρακτική εξάσκηση στο εργαστήριο Η/Υ της Φιλοσοφικής Σχολής. Το μάθημα αποτελείται από τρεις ενότητες: A. Ιστορία του μέσου – Κατηγορίες ιστοσελίδων B. Μέθοδοι αξιολόγησης και σωστής χρήσης Γ. Γνωριμία με διαδικτυακά εργαλεία της ιστορικής και αρχαιολογικής έρευνας Στην πρώτη ενότητα γίνεται μία αναδρομή στην ιστορία του διαδικτύου (Internet) και του παγκόσμιου ιστού (World Wide Web). Επίσης, παρουσιάζονται οι βασικές κατηγορίες των ιστοσελίδων που φιλοξενούνται σήμερα στον παγκόσμιο ιστό. Στη δεύτερη ενότητα παρουσιάζονται οι μέθοδοι αξιολόγησης και σωστής χρήσης των ιστοσελίδων, δηλ. τα κριτήρια που πρέπει να χρησιμοποιούμε προκειμένου να ελέγχουμε την αξιοπιστία, την ποιότητα και την εγκυρότητα των πληροφοριών που ανακαλύπτουμε στο διαδίκτυο. Τέλος, στην τρίτη ενότητα παρουσιάζονται οι διάφορες κατηγορίες ιστοσελίδων/πηγών επιστημονικού περιεχομένου και τα διαδικτυακά εργαλεία που σχετίζονται με τα γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, όπως είναι: - επιστημονικά περιοδικά - διαδικτυακοί κατάλογοι υλικού από συλλογές Μουσείων, Ακαδημαϊκών Τμημάτων, Ερευνητικών Κέντρων, Βιβλιοθηκών κλπ - ερευνητικά Ιδρύματα και ερευνητικά προγράμματα που σχετίζονται με τα επιστημονικά πεδία του Τμήματος - syllabus/βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων για επιστημονικά περιοδικά (π.χ. Jstor, Persée, Project Muse, Scopus, Portico, Project Dyabola κ.ά.), για την αρχαία ελληνική γραμματεία (TLG) κ.ά.
--

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, τα εργαστηριακά μαθήματα και την επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Τα εργαστηριακά μαθήματα πληροφορικής του Τμήματος Ι&Α είναι προαιρετικού χαρακτήρα και δεν λαμβάνουν ECTS.		
	Ολοκλήρωση σειράς πρακτικών ασκήσεων στο εργαστήριο Η/Υ της Φιλοσοφικής Σχολής και τελική εξέταση με χρήση Η/Υ. Το μάθημα βαθμολογείται με τον χαρακτηρισμό «επιτυχώς» ή «ανεπιτυχώς». Η επιτυχής ολοκλήρωσή του μαθήματος αναγράφεται στο Παράρτημα Διπλώματος.		

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

--

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΜ 004	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1^ο, 2^ο, 3^ο, 4^ο, 5^ο, 6^ο, 7^ο ή 8^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Χρήση εφαρμογών πληροφορικής και διαδικτυακών εργαλείων για την προετοιμασία εργασιών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

	2,5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΟ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/search.php?q=%CE%95%CE%9C-004&areaid=core_course-course	

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων;

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να είναι σε θέση:

- να χρησιμοποιούν εφαρμογές πληροφορικής, καθώς και πλατφόρμες/εργαλεία που διατίθενται στο διαδίκτυο με ελεύθερη πρόσβαση και σχετίζονται με την επεξεργασία εικόνας (π.χ. GIMP), τη δημιουργία και επεξεργασία αρχείων pdf κ.ά.
- να βελτιώσουν την ποιότητα των παρουσιάσεων και των τελικών εργασιών που οφείλουν να παραδίδουν στο πλαίσιο των σεμιναριακών υποχρεώσεών τους κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο Τμήμα

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η διδασκαλία του μαθήματος περιλαμβάνει παρουσίαση και πρακτική εξάσκηση στο εργαστήριο Η/Υ της Φιλοσοφικής Σχολής.

Οι εφαρμογές που παρουσιάζονται στο πλαίσιο του μαθήματος είναι οι ακόλουθες:

- λογισμικό σάρωσης εικόνας-εγγράφου
- κατέβασμα και αποθήκευση αρχείων εικόνας, ήχου, βίντεο από ιστοσελίδες συλλογών, διαδικτυακές βάσεις δεδομένων κλπ
- επεξεργασία εικόνας με χρήση εφαρμογών ελεύθερου λογισμικού [Gimp] και με το Πρόγραμμα επεξεργασίας εικόνων των Windows
- μετατροπή αρχείων διαφόρων τύπων σε αρχείο μορφής pdf και το ανάποδο
- επεξεργασία αρχείων pdf με χρήση διαδικτυακών εργαλείων
- χρήση διαδικτυακών πλατφόρμων για τη μεταφορά μεγάλων αρχείων
- χρήση διαδικτυακών εφαρμογών εύρεσης, οργάνωσης, ταξινόμησης βιβλιογραφίας

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, τα εργαστηριακά μαθήματα και την επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια	Τα εργαστηριακά μαθήματα πληροφορικής του Τμήματος Ι&Α είναι προαιρετικού χαρακτήρα και δεν λαμβάνουν ECTS. Ολοκλήρωση σειράς πρακτικών ασκήσεων στο εργαστήριο Η/Υ της Φιλοσοφικής Σχολής και τελική εξέταση με χρήση Η/Υ. Το μάθημα βαθμολογείται με τον χαρακτηρισμό «επιτυχώς» ή «ανεπιτυχώς». Η επιτυχής ολοκλήρωσή του μαθήματος αναγράφεται στο Παράρτημα Διπλώματος.		

αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

--

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΜ 003	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο , 2 ^ο , 3 ^ο , 4 ^ο , 5 ^ο , 6 ^ο , 7 ^ο ή 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προχωρημένες δεξιότητες σε εφαρμογές πληροφορικής και χρήση υπολογιστή		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		2,5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΟ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/search.php?q=%CE%95%CE%9C-003&areaid=core_course-course		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β

- *Περίληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων*

Τα μαθησιακά αποτελέσματα που θα προκύψουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες είναι:

- απόκτηση προχωρημένων γνώσεων και δεξιοτήτων που δίνουν την ευκαιρία για περαιτέρω εξειδικευμένη κατάρτιση σε φοιτητές, /-τριες που δεν έχουν σπουδές στο χώρο της πληροφορικής ή συγγενείς χώρους
- απόκτηση σημαντικού συμπληρωματικού εφοδίου για καλύτερη απόδοση στις σπουδές, τόσο στην εκπαιδευτική διαδικασία, αλλά και στην πιθανή μελλοντική ερευνητική τους πορεία, αλλά και για μια αξιόλογη επαγγελματική σταδιοδρομία σε φορείς τόσο του δημοσίου όσο και του ιδιωτικού τομέα

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πρόκειται για εργαστηριακό μάθημα ασκήσεων εμβάθυνσης στη χρήση των εφαρμογών της Πληροφορικής, με στόχο την αξιοποίηση δυνατοτήτων προχωρημένων εργαλείων ενός υπολογιστή. Αυτά είναι σχετικά με τη χρήση του λειτουργικού συστήματος, των βασικών εφαρμογών γραφείου (επεξεργασία κειμένου, υπολογιστικά φύλλα, παρουσιάσεις) και τη χρήση του Διαδικτύου. Κυρίως όμως γίνεται προσπάθεια να αναπτυχθούν δεξιότητες στην ανάπτυξη και χρήση Βάσεων Δεδομένων, προγραμμάτων επεξεργασία εικόνας, αλλά και νέων υπηρεσιών του διαδικτύου, όπως των πολυμεσικών εφαρμογών.

Εργαστήριο

Πρόκειται για ένα εξαμηνιαίο κύκλο εργαστηριακών ασκήσεων, που υλοποιούνται σε τρίωρη εβδομαδιαία βάση από τους συμμετέχοντες φοιτητές/-τριες του Τμήματος.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, τα εργαστηριακά μαθήματα και την επικοινωνία με τους φοιτητές

με τους φοιτητές																									
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr> </thead> <tbody> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> </tbody> </table> Τα εργαστηριακά μαθήματα πληροφορικής του Τμήματος Ι&Α είναι προαιρετικού χαρακτήρα και δεν λαμβάνουν ECTS.	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																						
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																								
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Πέραν από την ολοκλήρωση της κάθε εργαστηριακής άσκησης (ελάχιστο 8 στις 10 ασκήσεις), θα υπάρχει τελική αξιολόγηση (είτε με εξέταση, είτε με εργασία project) το αποτέλεσμα της οποίας βαθμολογείται με επιτυχώς (Ε) ή ανεπιτυχώς (Α) και θα δίνεται συνολικό αποτέλεσμα ανάλογα με την επιτυχή ή ανεπιτυχή προσπάθεια του φοιτητή /-τριας. Η συμμετοχή στο εργαστηριακό μάθημα είναι προαιρετική και αφορά σε προπτυχιακούς φοιτητές/-τριες όλων των ετών, αλλά καλό είναι να δηλώνεται από φοιτητές αρχικών ετών, το πρόγραμμα των οποίων δεν είναι ακόμα επιβαρυνόμενο με πρόσθετες υποχρεώσεις, σεμινάρια κλπ. Να σημειωθεί ότι τα εργαστηριακά μαθήματα δεν υπολογίζονται στο βαθμό πτυχίου, αλλά ούτε και στο συνολικό αριθμό μαθημάτων για τη λήψη πτυχίου.																								

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

--

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΜ 006	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο , 2 ^ο , 3 ^ο , 4 ^ο , 5 ^ο , 6 ^ο , 7 ^ο ή 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγικές δεξιότητες σε εφαρμογές γεωπληροφορικής (GIS) και σχεδίασης με χρήση υπολογιστή		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		2,5	

Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΟ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/search.php?q=%CE%95%CE%9C-006&areaid=core_course-course	

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β - Περίληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων	
Τα μαθησιακά αποτελέσματα που θα προκύψουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες είναι: - ολοκληρωμένη και συμπαγής γνώση στις θεμελιώδεις αρχές που διέπουν τις τεχνικές διαχείρισης της Γεωγραφικής Πληροφορίας - δεξιότητες στη χρήση εξειδικευμένου λογισμικού, για την εφαρμογή των παραπάνω αρχών - διεπιστημονική εμβάθυνση στη συλλογή, γεωαναφορά, περιγραφή, ερμηνεία και απεικόνιση χωρικών δεδομένων του φυσικού, τεχνικού και κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος - διεπιστημονική εμβάθυνση στην ανάλυση και το σχεδιασμό του χώρου όπου απαιτείται η σχεδίαση, ανάπτυξη και διαχείριση έργων GIS ή η χρήση λογισμικού και εφαρμογών GIS - εφαρμογή αποκτημένων γνώσεων στην αρχαιολογία, και συγκεκριμένα: διαχείριση-χαρτογράφηση αρχαιολογικών δεδομένων, συνδυαστική αποτύπωση τοπογραφίας και αρχαιολογικών δεδομένων και θέσεων, καταγραφή και ανάλυση στο χώρο, αποτύπωση ανασκαφικών και ερευνητικών στοιχείων, μοντελοποίηση και πρόβλεψη πιθανών θέσεων, μετακινήσεων και σχέσεων κ.ά.	
Γενικές Ικανότητες Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα: Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου	

Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το εργαστηριακό μάθημα EM-006 «Εισαγωγικές δεξιότητες σε εφαρμογές γεωπληροφορικής (GIS) και σχεδίασης με χρήση υπολογιστή (CAD)» έχει ως στόχο την εξοικείωση των εκπαιδευομένων φοιτητών σε βασικές γνώσεις και πρακτικές γύρω από τις αρχές των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών και την Σχεδίαση με Χρήση Υπολογιστή, σε συνδυασμό με την πρακτική εμβάθυνση τους στα επιστημονικά αντικείμενα του Τμήματος, με τη χρήση σύγχρονων πληροφοριακών μεθόδων και τεχνολογιών αιχμής σε Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών, τόσο στην κατεύθυνση της αρχαιολογίας, όπου υπάρχει ευρύ πεδίο εφαρμογών, όσο και στην κατεύθυνση της ιστορίας.

Αντικειμενικός Σκοπός Μαθήματος:

Βασικός σκοπός του εργαστηριακού μαθήματος είναι να συμβάλλει στην προώθηση και στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εκπαιδευομένων φοιτητών σε δύο αρκετά αναπτυσσόμενα ψηφιακά εργαλεία στο χώρο των ανθρωπιστικών επιστημών, δηλ. των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (GIS) και της σχεδίασης με χρήση υπολογιστή (CAD), συνδυάζοντας την απαραίτητη βασική θεωρητική γνώση γύρω από την τεχνολογία λειτουργίας τους, με την πρακτική εξάσκηση στη χρήση εξειδικευμένου (ελεύθερου ή εμπορικού) λογισμικού, για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την εφαρμογή ολοκληρωμένων λύσεων που σχετίζονται με τα Δεδομένα πληροφορίας και τον γεωγραφικό Χώρο.

Εργαστήριο

Πρόκειται για ένα εξαμηνιαίο κύκλο εργαστηριακών ασκήσεων, που υλοποιούνται σε τρίωρη εβδομαδιαία βάση από τους συμμετέχοντες φοιτητές/-τριες του Τμήματος.

Το μάθημα συνδυάζει μικρή θεωρητική κατάρτιση και πρακτική άσκηση με τη χρήση κυρίως του ελεύθερου λογισμικού Quantum-GIS (QGIS), αλλά και άλλων περισσότερο διαδεδομένων εμπορικών προγραμμάτων.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τις θεματικές:

- Εισαγωγή στα Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών
- Δημιουργία Γεωχωρικών δεδομένων
- Γεωγραφικές βάσεις Γεωχωρικών δεδομένων

· Διαχείριση γεωχωρικών δεδομένων
· Χωρική ανάλυση
· Χαρτογραφία και ΓΣΠ

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, τα εργαστηριακά μαθήματα και την επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Τα εργαστηριακά μαθήματα πληροφορικής του Τμήματος Ι&Α είναι προαιρετικού χαρακτήρα και δεν λαμβάνουν ECTS.	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Πέραν από την ολοκλήρωση της κάθε εργαστηριακής άσκησης (ελάχιστο 8 στις 10 ασκήσεις), θα υπάρχει τελική αξιολόγηση (είτε με εξέταση, είτε με εργασία project) το αποτέλεσμα της οποίας βαθμολογείται με επιτυχώς (Ε) ή ανεπιτυχώς (Α) και θα δίνεται συνολικό αποτέλεσμα ανάλογα με την επιτυχή ή ανεπιτυχή προσπάθεια του φοιτητή /-τριας. Η συμμετοχή στο εργαστηριακό μάθημα είναι προαιρετική και αφορά σε προπτυχιακούς φοιτητές/-τριες όλων των ετών, αλλά καλό είναι να δηλώνεται από φοιτητές αρχικών ετών, το πρόγραμμα των οποίων δεν είναι ακόμα επιβαρυνμένο με πρόσθετες υποχρεώσεις, σεμινάρια κλπ. Να σημειωθεί ότι τα εργαστηριακά μαθήματα δεν υπολογίζονται στο βαθμό πτυχίου, αλλά ούτε και στο συνολικό αριθμό μαθημάτων για τη λήψη πτυχίου.	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

--